

גליון מס' 3 - שנה 37 - אוגוסט 2020 - תש"פ

קהילתון

בעבר "היים אקספרס"

חגיגה לסבא בימי קורונה
ד"ר מוגן 'ראשוני כרמל'

הזדמנות להגיע לפסגה חדשה

רשת 'פסגות כרמל' משיקה את הדירות החדשות,
הגדולות והמפנקות ב'פסגת חן':

3 חדרים, שירותים כפולים ומרפסת הפונה לנוף מרהיב.
עכשיו במחירי מבצע בלעדיים לחברי הקהילה!

בואו להכיר את הבית החדש שלכם בקומה ה-12 בפסגת חן.
דירות חדשות ורחבות ידיים, עם מפרט עשיר ועיצוב פנים יפיפה.
האכלוס בדירות החדשות יחל בראשית 2021,
ואתם, חברי קהילת 'פסגות כרמל', הראשונים לבחור
את הדירה הטובה ביותר בתנאים הטובים ביותר.

הירשמו עכשיו לפגישה וביקור בדירה לדוגמא 04-8119442

בני משפחותיהם של הדיירים מגיבים על ההתנהלות בבתים בימי הקורונה

דיור מוגן - פסגת אחוזה:

תודה על השקעת המחשבה, על הושטת היד, על העיניים הפקוחות שרואות כל דייר/ת, על המאמץ ליצור שגרה מכילה, נעימה ומגינה על הסבלנות והסובלנות. תודה. מקווים שתמצאו טיפה זמן גם לפנק את עצמכם ולאגור כוחות נפש וגוף.

בני משפחתה של תלמה גוטליב

אבקש לשלוח מאתנו המשפחות תודה ענקית לצוות המטפל שעשה ועושה עבודה נהדרת של דאגה ויחס טיפול נאמן ושמירה על הקרובים שלנו שהם חסרי ישע וכל כך זקוקים לחום וליטוף. אני מבקשת שתמסרו את תודתנו והערכתנו לאחראית על המחלקה הסיעודית ועובדיה/עובדותיה.

אורלי פרי

אני רוצה להודות לכם על הדאגה, המכתבים המשמחים והחשיבה על כל פרט בתקופה רגישה ולא פשוטה. חגית גלעדי (הבת של דבורה גלפר)

דיור מוגן - פסגת חן

מבקשת להודות לך (מנהלת הבית - אריאלה) ולכל הצוות בראשותך על ההתגייסות והמאמצים שאתם עושים ללא ליאות בשמירה על יקירנו במחלקה הסיעודית ובדיור העצמאי. הארגון והסדר תוך כדי חשיבה על כל הפרטים הקטנים הפועל למופת בימים כתיקונם, בא לביטוי ביתר שאת בזמן הנוכחי – "עידן הקורונה". פעילותכם לרווחת כל דיירי הבית במסגרת המגבלות הקיימות (חדשות לבקרים) וכן שמירת בריאותו של הצוות המטפל – החל בצוות הסיעודי, צוות המשק והמטבח וכמובן אנשי הענף הרפואי וההנהלה כולה, ראויים לשבח. בימים קשים אלה כאשר אנו כבני המשפחה לא יכולים לבקר את יקירנו, כל שנותר הוא לשים את מבטחינו בפעילות שלכם ולדעת שאתם עושים את הטוב ביותר, לחזק את ידיכם בעשייה הברוכה ולברך שכך יישאר.

רותי כתר (הבת של לילי רובשטק)

תודה מקרב לב על הטיפול המסור בהורינו ועל השמירה האבסולוטית על בריאותם! אנחנו כ"כ רחוקים, מעבר לים, ללא יכולת להגיע ולהיות עם ההורים בתקופה המטורפת הזאת, ובזכותכם אנחנו מרגישים רגועים יותר (עד כמה שאפשר). מקווים לימים טובים יותר!! אין מילים לתאר את הערכה שלנו! תודה, תודה, תודה!

עדה ומאיר דורון, משפחת דליה ויהודה טיכואר ודינה קרן.

דיור מוגן – פסגת ראשוני הכרמל

הרבה תודה לכל הצוות הנפלא והמסור אשר לא חוסך במאמצים ובאלתורים כדי להקל. היינו עכשיו במפגש עם לוניה. כל הכבוד למנהלת הבית - צלילה. אפילו שמו פרחים על שולחן האירוח, חשבו והתאמצו איך להקל ולשמח ולו במעט על הסבל של יקירנו המטופלים. תודה לצוות הנפלא והמסור. אין כמוכם. **אופירה, הבת של גב' מנו.**

תודות לצלילה, צוות המטופלים והמטפלות, הרופאה העובדים הסוציאליים וכל מי שטורח לגרום להורינו אושר ושמחה. תודה לכם! על מאמצים בלתי נלאים על ערבי ריקוד ושירה כשרובם מחייכים שרים משתפים פעולה והסביבה נקיה מצוחצחת ומקושטת. אין עליכם! תודה רבה רבה על היחס החם הטיפול המסור ההבנה האהבה והנתינה של כל אחד ואחת מכם חיבוק ענק של תודה לכם יקירים. **דורית, הבת של גב' מנו.**

פרויקט פסגת "דיור מושלם"

צוות דיור מושלם היקר, כפי שאמרתי ללאה בטלפון וכפי שאמרתי פעמים רבות לגברות ששאלו לשלומנו, לנו הזקנים, זה נותן הרבה מאד לדעת שיש לנו כתובת של בעלות ידע וניסיון רב שאפשר להתייעץ ולקבל סיוע. זאת ההזדמנות להודות לכם על האכפתיות וההתחשבות ובכלל על היוזמה הברוכה להציע את רוב טובות ההנאה של דיור מוגן למי שמעוניין להישאר בביתו גם "בגיל השלישי". תודה ובריאות לכולם. **דני שפר בשם חנה ביקל וילדינו ונכדינו.**

אנו מאד מרוצים מהקשר שלנו אתכם. היחס, התמיכה וההתעניינות מחממים את הלב, גם בימים כתיקונם וכן בימים טרופים אלה. נעים שיודעים שיש למי לפנות. כמובן שאנו מודים לכם על כך. **חנה ואהרון לביא**

פסגת אחוזה - אחוזה

פסגת חן - רמת חן

עמוד 3-4	בני משפחותיהם של הדיירים מגיבים על ההתנהלות בבתיים בימי הקורונה
עמוד 6	דברים שרציתי לומר - מיכה לימור
עמוד 7	שקרים - קונספירציה – הסתה - רפי סיאנו
עמוד 8	מצב האומה - רותי חשמונאי
עמוד 9-10	בעין קורנת / קודרת - עמוס ירקוני
עמוד 11	חתונה אחרת בתקופת הקורונה - אילנה זבירין
עמוד 11-12	גם לאנשים חזקים יש רגעים חלשים - רעיה טילינגר
עמוד 14-16	פעילות כתיבה שירתרפיה יצירתית מעצימת גוף ונפש – ד"ר דליה לורנץ
עמוד 17	הרהורים בזמן קורונה - תמר פלד
עמוד 18-20	מרמלה לאמאוס - טיול בימי קורונה - אילנה זבירין
עמוד 21	העמוד של עדנה מרקוביץ
עמוד 22-23	מילים לכבוד הקיץ - טל נוח
עמוד 24-25	מה הועבר ב"הסכם ההעברה"? - רפי סיאנו
עמוד 26-27	לעולם אל תיתן לי ללכת - קאזואו אישיגורו - רעיה טילינגר
עמוד 28	התחביב של חיים ישראלי: בישול
עמוד 29-31	התחביב של אילנה זבירין: תפירת בובות
עמוד 32-34	סיפורים מהפיליפינים בימי קורונה - אילנה זבירין
עמוד 35-36	נפרדים מאריאלה
עמוד 37-43	בקהילה - בתשבע וייס

קוראינו מוזמנים לשגר מכתבים למערכת, דעות ותגובות ו/או כתבות לקהילתון

חומר למערכת יש לשלוח לכתובת michalimor@bezeqint.net

בקובץ word, צילומים בפורמט jpeg. חומרים יפורסמו לאחר עריכה והגהה.

חומרים ערוכים לא יועברו לאישור הכותבים ולא יוחזרו במידה ויוחלט שלא לפרסמם.

קהילתון

כתב-עת לענייני חברה, תרבות והיסטוריה

מו"ל: ארגון "פסגות כרמל" (ארגון עולי מרכז אירופה, חיפה)

עורך: מיכה לימור michalimor@bezeqint.net

מערכת: איילת טל-ביתן, מיכאל מאיר-ברודניץ, בתשבע וייס, אילנה זבירין, רות חשמונאי, רעיה טילינגר,

עמוס ירקוני, דליה לורנץ, עדנה מרקוביץ, רפי סיאנו, יעקב שורר

עיצוב: כרמל פרינט דף אור | Design Studio

דברים שרציתי לומר

מיכה לימור

ויימאר זה כאן ?

לפני כארבע שנים הזהיר סגן הרמטכ"ל דאז, האלוף יאיר גולן, מפני תהליכים אותם הוא מזהה בחברה הישראלית, המזכירים את גרמניה לפני 80 שנה כלומר בתקופת ויימאר. חשוב לציין ולהזכיר, והאלוף גולן אכן הבהיר, שתקופת ויימאר קדמה לעידן השחור, הנאצי, ושלא היה בדעתו להשוות את החברה הישראלית או את צה"ל לחברה הגרמנית של אותה עת. הרקע לדבריו של האלוף יאיר גולן אז הייתה תקרית אלאור עזריה. לאלו תהליכים כיוון אז סגן הרמטכ"ל? תקופת ויימאר בגרמניה (1920 – 1933) התאפיינה, בעיקר בראשית שנות ה-30 של המאה שעברה, במתח חברתי ופוליטי עד כדי מלחמת אזרחים בין מפלגות הימין (הנוצרים-דמוקרטים והנאצי-סוציאליסטים קרי נאצים) לבין מפלגות

השמאל (הסוציאליסטים-דמוקרטים והקומוניסטים). את המתח היומיומי ליבה משבר כלכלי עולמי שנישל מיליונים מנכסיהם והותיר רבבות חסרי תעסוקה ורעבים ללחם. את המתח החברתי פרנסו והזינו רגשות לאומניים שלבלבו לאחר התבוסה הגרמנית הכואבת במלחמת העולם הראשונה, תבוסה שבגרימתה הואשמו גם ובעיקר ה"שעירים לעזאזל" – היהודים, על "שתקעו סכין בגב האומה". עיתונות הימין הקפידה לפרסם מאמרי שטנה והסתה נגד "הבוגדים בעם" מדי יום ביומו. הציבור המוכה ומובס כלכלית נאחז בשנאה והשליך את מצוקתו וחמתו על היהודים ועל ה"שמאלנים". עיתונות המרכז והשמאל שניסתה להגן על הדמוקרטיה הוויימארית הרופסת והשבירה, נתפסה כאליטיסטית "פת-נפש", אינטלקטואלית להכעיס. המשטרה פזלה ימינה ובתי המשפט מחלו לבריונים שהתגייסו עצמאית או גויסו במיליציות מפלגתיות, סמי-מחתרתיות לפרוע "באויבי העם" ואף לפוצץ ולרצוח. אלו התהליכים מפניהם הזהיר לפני ארבע שנים סגן הרמטכ"ל האלוף יאיר גולן. הוא עצמו השתחרר מצה"ל, הצטרף לאחר תקופת צינון למערכת הפוליטית ומכהן כיום כחבר כנסת מטעם מר"ץ. האם אזהרתו התממשה וויימאר אכן כבר כאן?

מקיאווולי זה כאן?

אחת הדמויות המשפיעות עד מאד, מבחינה רעיונית, תיאורטית ומעשית כאחד, על תורת המדינאות ועל הפרקטיקה הפוליטית בתקופת הרנסנס ועד ימינו אלה, היא דמותו של הסופר, ההוגה והמדינאי האיטלקי, בן פירנצה, ניקולו מקיאווולי (1469 – 1527). הגותו נועדה להדריך נסיכים כיצד לבצר ולייצב את שלטונם ועד היום הוא נחשב לאבי ה"ריאל-פוליטיק" ולמטיף הקנאי למען "הפרדה בין המוסר לבין הפוליטיקה" כלומר הכול מותר למען התועלתנות הפוליטית. את עצותיו הנלמדות, מנותחות, מפורשות ומבוקרות לעתים בזעם צדקני עד היום, ניתן לקרוא בספרו הנודע "הנסיך". אחת מעצותיו לנסיך אומרת: טול משבר חברתי מזדמן (בריאותי, כלכלי, אקלימי, מה שבא...) נצלו כדי לרושש את נתיניך והפוך אותם לתלויים בך מבחינה כלכלית. מכאן ואילך שלטונך מובטח. האם מקיאווולי כבר כאן?

ספריות חיפה

במסגרת דאגתן של עיריות חיפה לדורותיהן, לתרבות ילדי העיר ובוגריה פותחה בין השאר מערכת ספריות ציבוריות לתפארה. ראשונה, לפני שנים, המרכזית בהדר, ברחוב פבזנר, על-יד התיאטרון, ואחר-כך בכל חלקי העיר. את רכס הכרמל על ילדיו שוחרי הקריאה והפעילויות הספרותיות והציבור המתמכר (עדיין) לקריאת ספרים שירתו שלוש ספריות, "מיינץ" במרכז הכרמל, "יד לבנים" באחוזה ו"סורוקין" ברמת בגין. "מיינץ" נשרפה, "יד לבנים" נסגרה בגלל מזגן שהתקלקל ו"סורוקין" נסגרה בגלל שיפוץ. כבר חודשים רבים שאין ספריה אחת פתוחה לשירות הקהל ברכס הכרמל. ומה עושה העירייה כבר חודשים ארוכים לרבות בתקופת קורונה שבה אין מפעלי תרבות אחרים? מתנצלת ומתרצת. כמה זמן דרוש לתיקון מזגן? או לשיפוץ ספריה? גברת קאליש, אדון חנו, נבחרתם, אז זוזו כבר.

דעות ותגובות

שקרים - קונספירציה – הסתה

שרת התרבות לשעבר מירי רגב טענה שראש ממשלת ישראל גולדה מאיר (1969 – 1974) הרסה את מסילת הרכבת העות'מנית מאילת צפונה. האומנם? אנחנו שחיינו כבר בתקופה ההיא יודעים שזה שקר גס. לא הייתה ולא נבראה מסילת רכבת לאילת. באמריקה יש חוגים רחבים, בעיקר בין רפובליקנים שמרנים, שמא-שימים את ג'ורג' סורוס, יהודי הונגרי ניצול שואה, בארגון מחאות נגד אלימות המ-שטרה. ראש ממשלת הונגריה, ויקטור אורבן, מאשים כבר תקופה ארוכה את אותו סורוס, בתככים שהוא מארגן מאחורי הגב של העם ההונגרי. ראש ממשלת ישראל בנימין נתניהו מסית נגד מערכת המשפט ובעצם נגד כל מי שלא מתכופף ולא מריע

לו. התופעה היא כלל עולמית ומתפשטת כמו אש בשדה קוצים. מה שסורוס בשביל נשיא ארה"ב דונלד טרמפ זו הקרן החדשה לישראל בשביל נתניהו. שוברי שתיקה הם בוגדים בעיניי מחנה הימין למרות שעוד לא היה מקרה אחד שהארגון לא דיווח אמת.

מסתבר איפה שהאמצעים החדשים של התקשורת כגון פייסבוק, טוויטר ואינטרנט כולם מהווים לא רק אפשרות לקבל ולהפיץ מידע אלא גם מקור בלתי נדלה של שקרים, תיאוריות קונספירציה והסתה. ראינו לאן זה יכול להוביל. כל המסיתים, הפוליטיקאים והרבנים שחיזקו את רוצח ראש הממשלה יצחק רבין לא נתנו את הדין ולא ייתנו אותו לעולם. נשאלת השאלה איך אפשר לעצור את זרם הכזבים ואיך אפשר להבדיל בין מידע אמיתי לשקרי? התשובה איננה קלה. קושרים למיניהם משתמשים הרבה בשאלה "למי זה מועיל?", כמובן בלי לתת תשובה ברורה. הם רק רומזים ומובילים את האזרח ל"מסקנה המתבקשת". סקר שנערך בארצות הברית קבע, שכ-30 אחוז מהנשאלים מאמינים שאירוע 9/11, כלומר התמוטטות מגדלי התאומים, הייתה פעולה משותפת של המוסד וה-CIA (ארגון הביון של אמריקה). זאת תוצאה של מערכת שאלות מגמתיות וקביעות כוזבות. בחתירה לאמת עוזרת לנו דווקא השאלה "מי הטוען". לאיזה מחנה הוא שייך ומה מטרתו? האם הטוען מפרש עובדות נכון או מסקנותיו הם אמורות לשרת אג'נדה מסוימת? יש לנקוט זהירות גם בתארים אקדמיים. פוליטיקאים ישרים יש מעטים. במחוזותינו יש יתרון למבוגרים: להרבה אירועים היינו עדים או מעורבים בפועל. בינינו חיים עדיין שורדי מלחמת העצמאות, מבצע קדש, ששת הימים, מלחמת יום כפור, מלחמת ההתשה..... שזכרים גם את משרתי הציבור הישרים שהיו פה ושישנם. והכי חשוב שבג'ונגל הזה של אינפורמציה ודיסאינפורמציה נשתמש בשכל הישר עם מנה גדושה של ביקורתיות.

רפי סיאנו, חיפה

השנאה שבתוכנו

נוכח האנטישמיות החוזרת ונשנית באירופה התעוררה בי המחשבה על התפתחות הפילוג וההסתה ששולטים בחברה הישראלית. האמנו שפה נבנה כור היתוך אך בנינו כור חיכוך.

מדוע בני אדם שונאים? מדוע אנשים מתחברים ומתחזקים בשנאת האחרים האם זה חוק טבע? האם הפחד מפני האחר והדבקות במה שמוכר הם שמונעים שיתוף גם כאשר הצרכים והמטרות דומות? אריך פרום, הפילוסוף הפסיכולוג הגרמני-יהודי (1900 – 1980) שואל, בין יתר מחשבותיו (בעיקר על אהבה) אם כאהבה כן השנאה הינם רציונאליים או שהן תגובות טבעיות? הוא מבדיל בין שני סוגים של שנאה: הראשוֹנה שנאה כתגובה רציונלית והשנייה שנאה הטבועה באופי. אבי הפסיכואנליזה, זיגמונד פרויד, הגדיר את השנאה "כמצב אגו שמייחל להרוס את מקור האומללות שלו". אנגלה מרקל אומרת ששנאה זה רעל. יתכן שזה צורך אנושי כמו שהאדם מחפש אהבה כך הוא זקוק לשנאה.

אפשר שהמלחמות הן צורך ומשרתות את הכלכלה, את הפוליטיקה וגם את סכנת פיצוץ האוכלוסין. "בימים של מלחמה יש לשנאה מקום של כבוד, בדרך כלל מאחורי מסכה של פטריוטיות" אמר הסופר הווארד טרוֹמן. נראה ששיטה זו מופעלת גם בשדות קרב אזרחיים כמו להכפשת ולהפלת יריבים פוליטיים. הגיבורים הגדולים מימים ימימה שהיו הכי נערצים היו הלוחמים, הרוצחים והכובשים ה'מופלאים' (יהושע, דוד, אל־כסנדר הגדול, יוליוס קיסר...). כוחות השנאה, מופעלים גם במגרשי הספורט, הלוחמים, הצופים והאוהדים יוצרים לעצמם אויבים. גם שוחריי הספורט יוצרים עוינות למתחריהם והופכים את מגרשי הספורט לשדות קרב. נשק העצמת שנאה מלכד ומופעל בכול האמצעים ולהשגת מטרות שונות. כדי להצדיק כישלון, נוח להאשים את האחר. אנטישמיות ממלאת את התפקיד בהצלחה במיוחד בעולם המערבי. אצלנו מופעלות האנרגיות ההרסניות בכול האמצעים להפעלת השנאות בין ערבים ליהודים, בין ספרדים לאשכנזים, בין דתיים לחילונים וכמובן בין ימין לשמאל.

רותי חשמונאי

בעין קורנת / קודרת

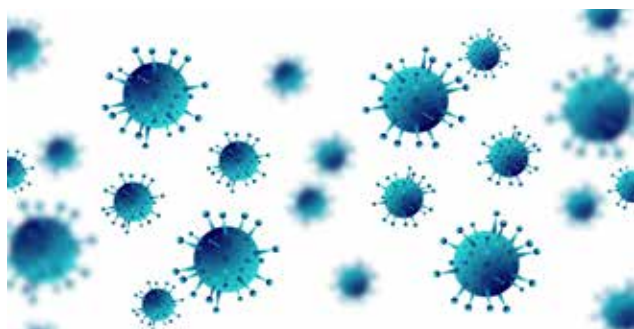
מה לעשות, משחק המילים נראה מתאים לעניינינו, ויותר צריכה למשוך. ובכן, קורונה. כל יום הודיעו לנו נשיאים, ראשי ממשלה, מדענים ופקידים בכל כלי התקשורת, על אלפים רבים של "מתים" ו"נשאים", ושעוד יהיו הרבה-הרבה כאלה, אז מה יכול כבר להיות יותר קודר כשזה גם מלווה באקדח למצח?! כעבור זמן לא רב, אמרו לנו בפנים קורנות ש"לא כמו בשואה" (איזה ביטוי אומלל!), את הקורונה כן צפינו, וגם עשינו מה שצריך, והעולם יכול ללמוד מאתנו. "לא היה כלום ולא היה כלום", ואנו הפכנו מקודרים לקורנים. עבר קצת זמן ושוב קדרו שמינו...

אנשים, בודדים וזוגות, נכלאו בדירותיהם, ורבים קיבלו את הדבר כגזירה קשה. זה לא קל בבית הפרטי, וקשה לא פחות ב"דיר מוגן" וב"בתי-אבות" שרוב האוכלוסייה בהם ברחה מהבדידות כדי להיות בצוותא, והנה הם שוב מבודדים.

במבוא לסוציולוגיה למדנו שבני-אדם הם "יצורים חברתיים", ואכן ראינו דיירים לא מעטים שמתהלכים ונוהגים בבדידות שנכפתה עליהם כאילו נהרס עולמם. כמה קודר היה לראות את האודיטוריום וחדרי החוגים, את חדר האוכל, חדר הכושר והבריכה שוממים, ועוד יותר את האנשים הנבולים. והנה, מהר-גע שהונהגו קצת הקלות והמשמעת התרופפה, נוצרות ספונטנית, חבורות הן באזורים המשותפים והן בחדרי המגורים. יש רק לקוות שפגיעת הבדידות הזו לא תביא לתופעות מתמשכות ופוסט-טראומטיות, וההתגודדויות לא יביאו את הגלים הבאים של המחלה. ואשר יגורנו בא, גל רודף גל.

המנהיגות והניהול נבחנים בעתות מצוקה ולחץ. אז מתגלים הדוגמה האישית והאמון שטופחו (או לא), בימי השלווה היחסית, וראינו כאלה וכאלה. פתאום בבית-ספר או בבית-אבות מסוים, בארגון זה או אחר, או בחברה בעלת תרבות והנהגה המתעלמות מהמציאות, מתרחשת קטסטרופה, ובאחרים הפגיעה היא קטנה בהרבה, אם בכלל. זה לא מקרי, זה ה"בסדר" לעומת ה"יהיה בסדר". בחברה מורכבת כחברה האנושית המודרנית והצפופה, נדרשת חשיבה מראש, משמעת, ונקיטת האמצעים הנדרשים בעוד-מועד. נכון, לכל דבר כזה יש מחיר, אבל בהימנעות מהם המחיר קשה יותר. לכאורה, ככל שאתה מחמיר באמצעים שאתה נוקט במשבר, אתה משלם בהווה מחיר גבוה יותר, אבל בראיה כוללת התוצאה אמורה להיות חיובית. עם זאת, יש לקחת בחשבון גם את ה"מחירים" הבלתי נראים, כמו האמון במנהיגות, המוראל, ההשלכות הפוסט-טראומטיות והכלכליות. "לא יהיו עוד הגבלות בלי הגיון, אני אחראי", הכריז הפרויקטור. הפיתוי של השלטון לנצל את ההזדמנות שנופלת לידי להגביר את השליטה ולשרת את צרכיהם האישיים והפוליטיים, זקוקה למערכת איזונים ולדעת-קהל ערנית כדי לסכל אותם. כאן נבחנת התרבות הלאומית וערנות הציבור, וכבר ראינו דוגמאות.

השינויים בסדרי החיים הם גם קרקע פורייה להברקות, חידושים וקפיצות-דרך. הרבה גילויים ותופעות התגלו בתקופת הקורונה, ועוד ייחשפו בהמשך. איזה שיר-הלל זמרו לנו על "המרחב הפתוח" (OPEN SPACE) במקומות העבודה, ולפתע נגלו היתרונות של העבודה מרחוק. כך קרה גם עם הקניון מול "השכונה" ו"המכולת" שליד הבית. "קודק" שלא צפתה מה שהתחולל סביבה בתחום הדיגיטלי, מהווה לקח חשוב. כך גם אלה שהשקיעו במשרדים המרווחים העומדים, וכנראה יעמדו ריקים גם אחרי הקורונה. דוגמה אחרת יכולה להיות ההשוואה בין אלה שנצלו את כוחם וקוצר ראייתם, והחלישו את מערכת הבריאות הציבורית מול אלה שידעו כבר לפני מאה ויותר שנים, להקים מערכת בריאות ציבורית מקיפה ונרחבת. כאן מותר לנו להתגאות!

הסגר זירז את התהליך של הכנסת טכנולוגיות של תק- שורת וטיפול מרחוק בחולים. הצורך זרז את ההבנה שהבית יכול בעזרת שירותי הבריאות, להיות מקום שניתן לקבל בו טיפול מתקדם וזול יותר, בלי סכנת הידבקות וניתוק מהמשפחה. דומה גם המעבר להוראה ולבידור מרחוק. עכשיו צריך יהיה למצות את היתרון שבכל שיטה לפרטיה. מה שבטוח הוא שהשינויים המתרחשים מול עינינו לא ייעלמו עם חיסול המגפה.

החקיקה המגבילה הנדרשת במגפה, הביאה לחששות כבדים מפני מה שהכרחי זמנית, לבין מה שיכול להשתמע או להתפתח, לפגיעה בחופש הביטוי, בפרטיות ובכבוד האדם. אנשים גילו לפתע שיש סכנה שימצאו את עצמם כבמדינות טוטאלטריות, והגיבו. התחושה בציבור והמצב שאינטרסים אישיים משפיעים על התחיקה ועל התנהגות השלטון היא הרסנית, ובמיוחד בתקופות חירום. הישראלים לא מצטיינים במשמעת, והוראות הקורונה העמידה אותם במבחן מתמשך. מצד אחד "מה השטויות האלה של מסכה", ומצד שני הפחד מהבלתי-ידוע. איך יכול ג'וק כזה קטן במרחק כזה גדול לפגוע בנו, אומת ההייטק והנובל? התנהגותם של מנהיגים ומפורסמים, השמים את עצמם מעל האחרים, לא רק שאינה חינוכית ואזרחית, היא תפגע בהם כבומרנג. דוגמה אישית כבר אמרנו? מה מזעזע יותר מאשר לשמוע ראש ממשלה התובע מיליון שקל מהקופה הציבורית מול צעיר המתנדב להידבק בקורונה למען פיתוח חיסון?

היתרון של "השוק החופשי" על מעורבות המדינה נראה מנצח כל עוד השוק מרוויח ונהנה מיתרונותיו. כשרע לו, הוא מתחנן ומצפה לסיוע מהמדינה (כלומר, מהציבור), מנהיגות אמת אמורה לטפח איזונים ורגולציות ולכבד את החוק. זוכרים את הפגנות הקוטג' הן לא התרחשו בגלל עליית מחיר של גבינה מסוימת, אלא מהצטברות התרחשויות. להבדיל, גם המהומות בארה"ב אינן נובעות מהריגתו של אדם מסוים. כך גם עלול לקרות ברחובותינו. מכת הקורונה והשלכותיה מתווספות לתופעות שליליות ומקוממות שמתקרבות למסה קריטית. הפערים, יחסי פריפריה-מרכז, התנהגות המנהיגות, הפגיעה במערכת החוק, הבירוקרטיה, הצפיפות בכבישים והליקויים בתחבורה הציבורית, וכמובן מצב מערכת הבריאות, יביאו לכך ש"הקש על גב הגמל" יצית אש. ממשלה מנופחת "לא הולך ביחד" עם אבטלה ענקית, ולא יעילו שום הסברים. משרדים ושרים מיותרים יכו שורש ויעצימו עוד יותר את הבירוקרטיה.

וננסה לסיים בעין קורנת. הבדידות שנכפתה עשויה דווקא להביא לשיפור המודעות החברתית, הקשר המ- שפחתי והעזרה ההדדית. רבים שנקלעו לבדידות מצאו לפתע עניין בנושאים ועיסוקים שלא הכירו או שלא נטו אליהם בעבר. יש שגילו ונהנו לפתע מהשקט, השלווה והנופים שמסביב. יש שאימצו גישה חיובית יותר לתופעות כמו סתגלנות וגמישות בהרגלים, חידשו קשר עם חברים מן העבר, ובחנו מחדש קשרים ישנים. החייטים והתופרות גילו שרבים פנו אליהם להרחיב את בגדיהם בקורונה, יש לקוות שנבין את הרמז ונשנס מותניים. אין לי ספק שהמערכת הרפואית הציבורית וצוותי הרפואה יזכו להערכה ולתמיכה נדיבים יותר, שכן ראינו איך כשלו מדינות גדולות ועשירות ללא מערכת חיונית כזאת. ואולי גם תשתנינה ה"נורמות" והפרופורציות, ולא הכול ייראה מובן מאליו. אולי נצטנע בגודל החתונות, המסעדות, הקניונים, הפרסומות והמכוניות, ונחזור לצניעות ולגודל האמיתי. קיבלנו תזכורת כואבת ש"נזר הבריאה" ו"מותר האדם", אינם מחוסנים אפילו מהיצור הנחות ביותר. ושנהיה בריאים, ואולי עכשיו נבין שכאשר ההורים אמרו ש"העיקר הבריאות" ואנו לא הבנו על מה הם מדברים, היה צדק בדבריהם.

עמוס ירקוני

משולחן המערכת

חתונה אחרת בתקופת הקורונה

אילנה זבירין

התקופה האחרונה משונה ביותר. משתמשים בשמות תואר כמו "הזוי", "מטורף", "לא יאומן" ועוד. הבידוד החברתי, חוסר האפשרות לנהל את חיינו כפי שהיינו רגילים, אין חיי תרבות כמו שהיו, ונוצרים מצבים אחרים שלא הכרנו.

ובכן, השתתפתי בחתונה משפחתית אחרת לגמרי. החתונה תוכננה מלכתחילה למעט אנשים, ורק לכאלו שבאמת מכירים ומוקירים את הזוג וקרובים אליו מאוד. וגם כך, בגלל הגל השני של הקורונה, לא ידעו עד הרגע האחרון מי יבוא וכמה אנשים מותר שיבואו. זה זוג של הרבה שנים ואפילו גידלו בן שכבר עומד ברשות עצמו. אולי הקורונה גרמה להחלטה לקיים סוף סוף טקס נישואין כדת וכדין, ואולי סיבות אחרות. הזוג שאינו קרוב בכלל לדת רצה שרבי יקדש אותם. ההחלטות התגלגלו כך שהמשפחה הייתה שותפה להכנות.

אחותו של החתן הכינה את ההזמנה, ובימינו שולחים בווטסאפ, והיא גם זו שצילמה את האירוע. הכלה אמנם לבשה לבן, אך החתן- ובכן- חליפה אין לו וגם לא תהיה. (במקרה קראתי עכשיו שוב את ספרו הנפלא של מאיר שלו, "כימים אחדים", האם זה לא מזכיר לכם?) תוכננה מוסיקה, אבל לא מה שמקובל. לפני החופה הנעימה לנו בכינור כנרת מוכשרת, בת של חברים, במוסיקה קלאסית קלה. אחרי החופה והאוכל הופיע אמן, מבני הכושים

העבריים בדימונה, וזו כמובן הייתה מוסיקה שונה בהחלט.

גם לאנשים חזקים יש רגעים חלשים או: מה אני עושה כמתנדבת בער"ן

רעיה טילינגר

מישהו בוכה בטלפון בכי מר. לפי שברי המילים שאני מצליחה לזהות, גבר, צעיר כנראה. "אני מקשיבה לך, קח את הזמן", אני אומרת לו ומחכה. לאט לאט הוא נרגע ובין התייפחויות ההולכות ופוחתות מספר שהוא סטודנט לתואר שני באוניברסיטה, היה נשוי זמן קצר והנישואים התפרקו. הוא חזר לבית הוריו ומרגיש שעולמו חרב עליו ולא יחזור לתיקנו לעולם. הוא לא יצליח לסיים לימודים, לא יתפרנס, לא ימצא זוגיות נגזר עליו לחיות בחדר ילדותו, כישלון מושלם.

בהסכמתו אני שואלת כמה פרטים ראשוניים אודותיו: גיל, מה הוא לומד, באיזה שלב הוא בלימודים וכדו'. עכשיו הוא נשמע קצת יותר רגוע ואני יכולה כעת לשאול אותו אם הוא מסוגל לחשוב על מעשה שהוא יכול לעשות, קטן ככול שיהיה שעשוי לשנות במשהו את המציאות שלו ברגע הלא פשוט הזה בחייו. הוא חושב קצת ושואל/אומר: "אולי אני יכול לקבוע פגישה עם המנחה שלי לתזה במקום כול הפגישות שביטלתי?" הקול שלו קצת יותר יציב עכשיו. אנחנו מנהלים שיחה קצרה על טעויות וכישלונות שהם חלק מהלמידה בחיים, על כך שיש זמן ומקום לאבל על מה שהיה, ועל הכוחות שיש לו ושישמשו אותו עד למשבר ועומדים לרשותו ומאפשרים לו להתמודד ולהצליח. אחר כך אנחנו מאחלים אחד לשני ערב טוב. הקול שלו נשמע הרבה יותר מאושש.

סיימנו את השיחה. אין לי מושג מה שמו, מהיכן הוא בארץ. האם יקבע את הפגישה עם המנחה שלו? האם נשוחח שוב? גם הוא אינו יודע עלי מאומה. אני עושה לי כוס קפה. לא פשוט להכיל את שברון הלב, הכאב וחוסר האונים.

הגברת שמתקשרת עכשיו שואלת אותי מה דעתי על החלטת היועץ המשפטי לממשלה כי היא חושבת שפעם היו ימים אחרים, מנהיגים היו צנועים וערכיים ועוד ועוד...אני מכירה את הקול שלה, כבר שוחחנו כמה וכמה פעמים. היא מספרת לי על עצמה: היא בת תשעים והייתה מורה למוסיקה. גאוותה הגדולה היא בתלמידים שלה. חלקם לא האמינו שהם יכולים לנגן ולהצטיין והיא והוכיחה להם שהם מסוגלים, לא ויתרה על אף אחד. היום הם אנשים מבוגרים ומפורסמים. היא לא נשואה, אין לה משפחה והתלמידים היו כול חייה. היא בודדה מאוד, רק עם מעטים מן התלמידים שהשקיעה בהם את חייה יש לה קשר. אינני יודעת את שמה ואת כתובתה, היא אינה יודעת עלי מאומה, אבל לפרק זמן קצר שוחחנו שיחה מעניינת, היה לה בפני מי להציג את הישגיה בחיים. אני חושבת שהרגישה קצת פחות בודדה.

פעמיים בחודש, למשך ארבע שעות אני מתחברת לקו הטלפון של ער"ן ומקשיבה למצוקה, לקושי, לבדידות, להתלבטות ולפעמים לייאוש נורא. ער"ן פירוש: עזרה ראשונה נפשית. זהו הגוף ההתנדבותי המוביל בארץ במתן סיוע נפשי ראשוני בטלפון, במייל, בצ'אט, בס.מ.ס לכול מי שחווים קושי ומצוקה רגשיים. שני עקרונות בסיסיים מאפיינים את "ער"ן: אנונימיות וסודיות. אנונימיות - הפונה אינו מזדהה בשמו וכתובתו ואינו חייב למסור שום פרט מזהה. העונה- אינו מזדהה בשמו ואינו מספק פרטים אודות עצמו. סודיות

– תוכן השיחה נשאר סודי בין הפונה לתורן/ית העונה. מי המתנדבים? נשים וגברים מתחומים מגוונים: חינוך, ייעוץ ועבודה סוציאלית, רפואה, עריכת דין, הנדסה, שיווק, בנקאות, הייטק, צבא ומשטרה ועוד. איך מכשירים אותם? אחרי מיון ובחינת ההתאמה לתפקיד עוברים המתנדבים קורס ארוך של קרוב לחצי שנה. מה לומדים בקורס: בעיקר מיומנויות של הקשבה והתייחסות. לומדים להקשיב ללא ביקורת וללא שיפוט, להכיל את הפונה על מצוקותיו וקשייו. מספקים מקום לדבר בו על הכול. על מה שלא ידברו עליו עם בני הזוג, הילדים או חברים קרובים כדי לא לשדר תלות או מצוקה כדי לא להדאיג או להרגיז. לומדים למקד שיחה, להכיר סגנונות תקשורת, מחסומי תקשורת, חסמים רגשיים. עוסקים בנושאים הרלבנטיים לפניות בתחומים של משפחה, זוגיות, גיל ההתבגרות, משברים, יחסים בין אישיים, מין, זהות מינית, סטיות מיניות. זקנה והזדקנות, יחסים בין דוריים, מצבי לחץ וחרדה, דיכאון, בדידות, מחלות נפש, אובדנות ועוד. מתנסים בהקשבה פעילה, אמפתית, מכילה, מאפשרת עוד זווית ראייה, פרופורציות אחרות. אחרי סיום הקורס מתקיימת תקופת חניכה. כול מתנדב חדש מקיים תורנויות עם שניים מן המתנדבים הוותיקים. רק אחרי שהמליצו השניים כי המתנדב החדש מוכן לתפקיד הוא מקבל היתר לקיים תורנות לבדו. כול מתנדבי ער"ן ממשיכים בלמידה וחניכה מסוגים שונים לאורך כול שנות ההתנדבות.

קצת סטטיסטיקה:

לער"ן מעל 1600 מתנדבים בארץ ובצפון אמריקה. (התורנים בארה"ב, ישראלים לשעבר דוברי עברית, מסייעים במתן מענה בשעות הלילה.) הקו של ער"ן פעיל 24/7 כול השנה. המענה בעברית, בערבית, ברוסית, יש קו מיוחד לחיילים, קו מיוחד לניצולי שואה ולאחרונה קו מיוחד לעובדי קופ"ח וקו לנפגעי חרדה מן הקורונה. ב-2019 מתנדבי ער"ן ענו ל-191.667 שיחות. בערך 22 פניות בשעה. 7667 מהן כללו תוכן אובדני. 820 שיחות הוגדרו שיחות אובדניות שהצריכו הפעלת נוהל חירום מציל חיים. רוב השיחות עוסקות במצוקה נפשית חריפה, קשיים ביחסים

בינאישיים - עם בני משפחה, עם חברים, בהתמודדות עם אובדן ואבל, עם הזדקנות ומחלה. ברבע מן השיחות הבעיה השכיחה ביותר היא הבדידות. כיום מדברים רבות על המצוקה שבבדידות ובבריטניה אפילו מינו שרה מיוחדת לטיפול במצוקה הזו, (הלוואי עלינו ירידה לרזולוציה כזו בטיפול במצוקות הפרט). בער"ן אנחנו חווים את עצמתה של המצוקה הזו בכול תורנות. הרבה מאוד מן הפונים הם נפגעי נפש. לעיתים הם נמצאים בהוסטלים, לעיתים בבתי הוריהם עד גיל מבוגר, לעיתים הם עובדים במפעלים מוגנים ומרוויחים שכר משפיל ולפעמים הם פשוט לבד. בדידותם וקשייהם בהתמודדות עם יום יום רצוף מכשולים ומתסכל מכמירת לב.

אז איך זה עובד? מחייגים 1201. קו לחיילים ובני משפחותיהם 2201. קו לניצולי שואה 1201-24-800-1. באינטרנט - www.eran.org.il. אנחנו מקשיבים, מנסים למקד, לזהות את הצורך או הקושי, מאפשרים לדבר אותו, לבכות, לזעוק ולבטוח בסודיות השיחה. לפעמים אנחנו מאפשרים פשוט לקטר - קיטור היא אחת מזכויות האדם הבסיסיות. אז אם יש לכם רגע חלש חייגו 1201

פעימות כתיבה

שירתרפיה יצירתית מעצימת גוף ונפש

ד"ר דליה לורנץ

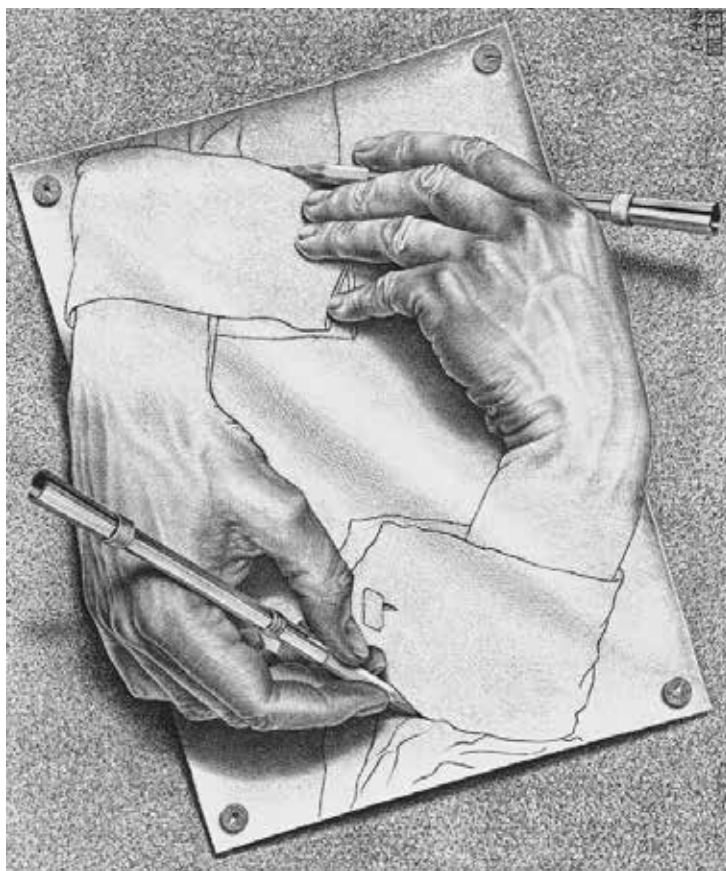
פתח דבר

כתיבה טבעית במקצבי הלב והנשימה, בשלל צבעי הדמיון ועושר הרגשות, מקדמת את רווחת הגוף והנפש. זו חוויה מענגת המסייעת להתפתחות אישית מיטבית. במוקד התהליך עומד האדם הכותב ולא ביקורת ספרותית או כל שיפוט אחר לגבי יצירתו. נחוצה רק פינה קטנה של פסק זמן מהמולת החיים ומתן רשות עצמית לפרוש כנפיים אל המרחבים. אין "נכון" או "לא נכון" בכתיבה מסוג זה. מרבית בני האדם ניחנו מטבע בריאתם בעט הקסמים הנחוץ לכתיבה מעין זו, והמפתח היחיד הנחוץ להם הוא האמון בכך. המילים המצוירות ומנוגנות נובעות מאליהן, והנה הן מונחות על הדף. גם הכותב עצמו משתומם: פשוט כל כך ומעורר מחשבות...

הנה דוגמאות מספר מסדנאות:

"הענן שלי"	"הצבעים שלי"	"הזכוכית שבי"
הענן שלי תמיד איתי, מלווה אותי ודואג לי. עדיין לא אכזב בשמחה ובכאב.	רוקמת חייה בשלל צבעי חוטים. יש והחוט ורוד וצחוקה מהדהד למרחקים, יש והחוט שחור ובכייה מתפרץ כאגמים.	הזכוכית שבי דקה הזכוכית שבי שבירה, ואם תפרוץ רוח חזקה היא עלולה לשוברה. הרוח תשבור – או תעבור, אבל אני תמיד אחזור אל הזכוכית הדקיקה שלי.
"הלב שבי" כמה קל לשכוח איך לעופף בעולם מסוגר ותחום היטב, איך היה אתמול – מה יהיה מחר?! אסור לשכוח גם בכאב את כנפיו של הלב. (נכתב ב"ימי קורונה")		

התשתית

שירתרפיה יצירתית נשענת על יסודות הכתיבה היצירתית הטבעית, המקצב הטבעי והיכולת לבטא רגשות ומחשבות באמצעות מטאפורות ודימויים.

כוחה של השירה כמרפא לנפש מוכר עוד משחר ההיסטוריה. בני אדם שרו תמיד: בעיתות שמחה ועצב ובשעות עבודה או רגיעה. היא עולה ממעמקי הלא מודע, נצבעת בצבעי הדמיון, מתנגנת ונטענת במשמעות. מקורו של המקצב בטבע העולם (מחזוריות היום והלילה, עונות השנה, מפץ הגלים וכד') ובטבע האנושי (פעילות הלב, הנשימה וכד'). הכוח המעצים בשירה טמון בשיפור האינטגרציה בין הגוף לנפש (חיזוק ה"כוליות") באמצעות הקתרזיס (זיכור).

מתן מוצא לרגשות ומחשבות מן הפנים לחוץ –

משחרר ומאפשר, בנוסף, להתוודע לדברים ממרחק במישור השכלי. תחושת הערך העצמי מתחזקת: אם הצלחתי לשלוט בערבוביה הפנימית שבי במסגרת שיר, אוכל אולי לשלוט גם בתחומים אחרים בחיי. היוונים הבינו את הקשר שבין שירה ומרפא, שכן אפולו הוא אל האור והשירה, ובנו אסקלפיוס הוא אל הרפואה. מחקרים רבים מנסים להתחקות אחר התהליך המופלא של יצירת שיר, גם בהקשר של בריאות הגוף. Pennebaker (2011) ועמיתיו מצאו שסטודנטים שכתבו מדי יום ביומו במסגרת ניסוי ביקרו פחות במרפאת הקמפוס ואף השיגו ציונים גבוהים יותר מעמיתיהם בקבוצת הביקורת. Mazza (2017), מראשי ה-Poetry Therapy, מגדיר אותה כשימוש בלשון, בסמל ובסיפור לתרפיה, לצמיחה אישית, לחינוך ולהשתלבות בקהילה. כלומר לבריאות הגוף והנפש. "שירתרפיה יצירתית" היא פיתוח מקורי של העקרונות הללו באמצעות כתיבה ספונטאנית בדימוי, במקצב וברגש (לורנץ, 2000).

גילויים חדשים בחקר המוח מפנים את הזרקור ל"רשת התקשורת" של הנוירונים (תאי העצב). נמצא שהמוח אינו מוגבל ביצירת קשרי נוירונים חדשים בכל גיל. ל"מוח הגמיש" יש יכולת טבעית להשתפר ולתקן את עצמו בכל שלב בחיים. מכאן שאם ברצוננו בחיים עשירים ומלאים ובתפקוד קוגניטיבי מיטבי, כדאי שנעודד את קשרי העצב ליצור קשרים רבים ככל האפשר. בין הפעילויות התורמות לריבוי קשרי הנוירונים, לחייוט המוח מחדש ולהגברת גמישותו נמנות, בין השאר, תרגול מדיטציה, חשיבה חושית ושימוש במטאפורות. ניתן להמחיש, למשל, את מגפת הקורונה על פי ביטוי של יחיד. אם יש דמיון בין היחידים, ניתן יהיה לומר שזה מצב הרוח הרווח בקבוצה.

"הקורונה"

נראית כמו מפלצת עם כנפיים...

נשמעת כזמזום טורדני ומאיים...

ריחה כריקבון מוות...

טעמה מר כלענה...

מגיעה כנשיפת שרף

תכלול המידע הנקלט בחושים מאפשר לראות תמונה עשירה ומורכבת ולהקנות הבנה עמוקה יותר של המושג כפי שהוא נתפס אצל האדם הכותב.

סוף דבר

שירתרפיה יצירתית בקבוצה מפגישה את היחיד עם עצמו ועם העולם. היא מאפשרת חיבור ל"אני הפנימי" ולאנרגיה המניעה תהליכי יצירה עלומים.

חוויית ההנאה מעצם הכתיבה ותחושת הקתרזיס (זיכור) הנלווית אליה מקנים תובנה, משפרים את התקשורת עם עצמי ועם הזולת ומסייעים לצמיחה אישית. המפגש בסדנה קבוצתית מאפשר השתקפות הדדית של המשתתפים כמו במערכת מראות, ובכך מדגיש את הייחודיות של כל משתתף ומשתתף וכן את ההיבט האוניברסלי של כולנו כבני אנוש.

התנסות בסדנת כתיבה היא חוויה מופלאה. אולם אפשר וכדאי לכתוב גם לבד. תוכלו להיות "מרפאים עצמיים" (שאינם מתחרים, כמובן, ברפואה הקונבנציונאלית). לשם כך אתם זקוקים לפנקס או מחברת, זמן יומיומי קבוע ומתן רשות עצמית לכתיבה.

נושאי הכתיבה פשוטים (בוקר, פרח, ענן, עמוק, בחושך...). הכתיבה – בשורות קצרות (לא סיפור!) עם פעימות הלב ועל כנפי הדמיון. שלוש נשימות עמוקות – ונולד שיר קטן.

הרהורים בזמן קורונה

תמר פלד

ידענו שזה יגיע.
הרי דברנו על fin de siècle
דברנו על אפוקליפסה
דברנו על הרס כדור הארץ
מנבאי הקצין נשפו לנו בעורף.
חשבנו על דרמות גדולות,
צונמי, שריפות ענק, הוריקנים
על נגיף קטן, מיקרוסקופי,
לא חלמנו
בלתי נראה, לכאורה בטל בששים
אך הינו מדבק, קטלני.
הומוספינס יקר, הגיע זמן ענווה.
אתה המומחה ל רובוטיקה, לרפואה
לחלל
הסתכל על עצמך עכשיו.
מתבודד, נחבא מאחורי מסיכה,
גם ילדים נכדים הפרו לך למסוכנים.
קורונה טרפה את הקלפים
קרעה עבותות החיבוק ומגע.
מוות מאיים על רבים
בעוד אביב צוחק בשפעתו.
איך נחלק את הקלפים מחדש?
מה יהיה איתנו אחרי המבול?
הומוספינס יקר, בעודך מתעשת,
האזן שוב למשק כנפי צפור
הקשב לפסיעות זעירות של צב
ושמח בנשימתך עדיין קצובה.
השמיים עדיין כחולים.

מרמלה לאמאוס - טיול בימי קורונה

אילנה זבירין

בין סגר למשנהו היה עלינו לעלות לירושלים בעניין משפחתי. מטעמים שונים החלטנו ללון בקרבת לטרון ומשם להמשיך צפונה. "רעבים" לטייל מעט, חשבנו לעצור מעט בדרך היפה.

בסמוך לצומת לטרון מזכרנו במנזר הידוע, מנזר השתקנים, ובו הנזירים עדיין מוכרים יין ושאר מוצרים מתוצרתם. (המנזר סגור עכשיו בשל הקורונה). היה לנו זמן בבוקר והחלטתנו לבקר במנזר. בדרך, שבה לא נסענו שנים רבות, מפאת הדרך החדשה העולה לירושלים, גילינו את השלט המוביל לאמאוס, אתר ארכיאולוגי והיסטורי.

האתר נמצא כ-2 ק"מ לערך מצומת לטרון וממש ליד הכביש, כך שהגישה אליו מאוד נוחה. הסתקרנו. האתר היה פתוח למבקרים בסכום מאוד צנוע, במיוחד לאזרחים ותיקים. הוא מופעל ע"י אגודה נוצרית של חסידי האושר, אלו שנמצאים גם מצפון לים כנרת והקימו שם אתר גדול.

אין הדרכה מסודרת אבל יש דף הסבר ויש שביל שמוביל בין החפירות ושרידי המבנים העתיקים ואפשר גם לעלות מעט ולהגיע לכנסייה ובה מוזיאון קטן. למזלנו ביקרה באותו זמן קבוצת מטיילים ישראלית גדולה, מיטיבי לכת. הצטרפנו אליהם לשמוע הסברים. את היתר השלמתי מלימוד עצמי.

אמאוס ניקופוליס - עיר רומית ביזנטית עתיקה, שנוסדה במאה ה-3 ע"ש ניקה - אלת הניצחון. (פסל ענק ומרשים שלה, בלי ראש אבל עם כנפיים, מוצב במעלה המדרגות בכניסה למוזיאון הלובר בפריז). חשיבותה נודעה בעיקר כעיר מחוז, בגלל המיקום האסטרטגי שלה על אם הדרך לירושלים. היא מוזכרת גם במפת מידבא. גם היום הובהר לנו, שקבוצות מטיילים צליינים מגיעים אליה בסיום ימי הטיול שלהם בישראל, בשל קרבתה לשדה התעופה.

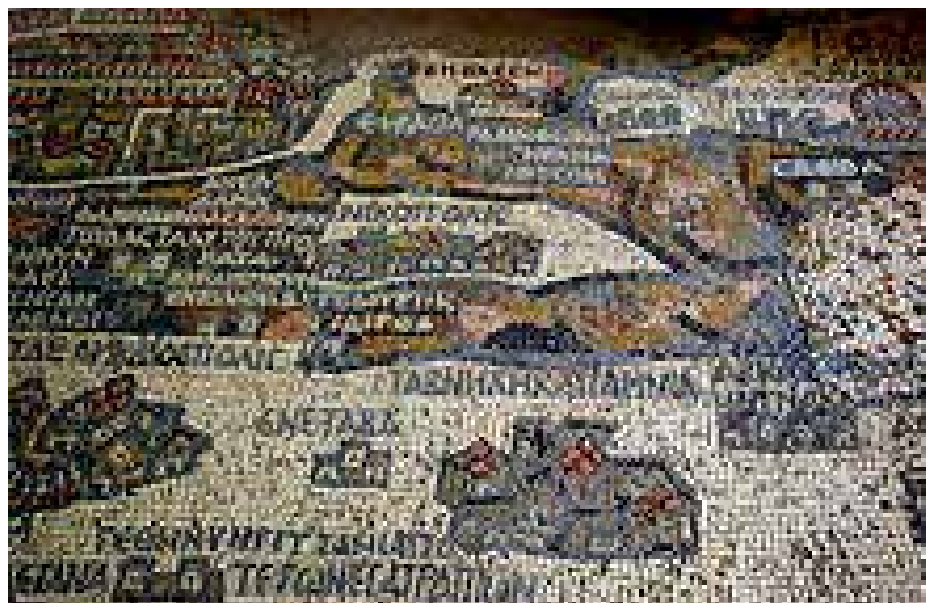

בשנת 165 לפני הספירה, נערך ליד אמאוס קרב בין צבאות יהודה המכבי לבין הצבא היווני שהיה בדרכו לכבוש את ירושלים. באותה עת, נקרא עדיין היישוב גם "חמת" על שם המעיינות והמרחצאות החמים שהיו בו. הניצחון של החשמונאים על היוונים פתח את הדרך לירושלים ולחנוכת בית המקדש.

מדוע נחשב המקום לאתר מקודש נוצרי מקודש? לפי המסופר בברית החדשה,

אמאוס

בבשורה ע"ש לוק, פגש ישוע, שנראה כהלך עני ורעב, כמה אנשים מהכפר הסמוך שהזמינו אותו לאכול אתם, ובזמן הסעודה, כשברך אותם, הבינו שזה ישוע. אין ספור תמונות של גדולי הציירים, כמו למשל רמברנדט או קראווג'ו מתארות את הסעודה באמאוס. לומר את האמת, כחובבת אמנות ידעתי תמיד שיש ללמוד גם את הפרקים בחיי הנצרות על מנת להבין תמונות ופסלים בעלי ערך אמנותי. את הסיפור הזה לא הכרתי והביקור תרם לי רבות מבחינת ההבנה האמנותית. ועכשיו נותר רק לנסוע למילאנו לפינקוטקה בריארה לראות את קראווג'ו, לחלום על הוולסקז במטרופוליטן בניו יורק ולשאוף להגיע יום אחד שוב ללובר לראות את רמברנדט, כולן תמונות שמן המתארות את הסעודה באמאוס. בזמן שהותו באמאוס ישוע טבל במעיין

פסיפס מאמאוס

מים חמים, המקום הפך מקודש לנוצרים ומקום עלייה לרגל לצליינים ומאמינים נוצרים שהאמינו כי טבילה במעיינות היא סגולה ומרפא ממחלות. בתקופת המרד הגדול התיישב באמאוס הלגיון החמישי הרומי. לאחר דיכוי המרד הפך הקיסר אספסיאנוס את אמאוס לקולוניה ושינה את שמה לאמאוס ניקופוליס שפירושו עיר הניצחון - ע"ש אלת הניצחון ניקה.

המעיינות החמים באמאוס משכו אליה מתיישבים רבים, נבנה בה בית מרחץ גדול, וכן כנסייה גדולה ששרידיה המרשימים עומדים עד היום. בתקופה הביזנטית עולה חשיבותה כעיר רוחנית דתית. העיר פרחה ושגשגה. לפי החפירות ישבו בה גם יהודים וגם נוצרים.

עם הכיבוש המוסלמי במאות 6-7 לספירה, המוסלמים הרסו והחריבו את העיר ואת הכנסיות. שנה לאחר הכיבוש פרצה מגפה באזור שגבתה את חייהם של 25 אלף חיילים ותושבים מוסלמים. הנותרים נטשו את המקום והקימו את העיר רמלה, הנמצאת לא רחוק משם. רעידת אדמה קשה שפקדה את האזור הביאה לנטישתו הסופית והיעלמותם של המעיינות החמים. כאשר הצלבנים כבשו את א"י במאה ה-11 הם שיקמו את הכנסיות ואת העיר אמאוס. הכנסייה חוזרת לעיר עד לכיבושי צאלח א-דין בשנת 1187 שמביא לחורבנה ונטישתה הסופית של העיר אמאוס. בשנת 1878, נזירה כרמליטית מבית לחם ושמה מרים בוארדי רואה בחזיונה את המקום שבו לפי הברית החדשה פגש ישוע שניים מתלמידיו. כמו כל הניסים - הנזירה מטיילת באזור ומזהה אותו, כמקום שנגלה לה בחלום. בשנת 1879 הכרמליטיות רכשו את השטח מתושבי הכפר הערבי עמאוס ובשנת 1931 – 1932 הקימו את המנזר שקיים בו גם היום. במלחמת ששת הימים הכפר

עמאוס נכבש ונהרס ע"י צה"ל, תושביו נטשו ונמלטו.

קהילת בני האושר צמחה מהזרם הפרוטסטנטי. מטרתם העיקרית לקבל את האחר. הקהילה חקקה על דגלה, את הפעילות למען השלום וההבנה בצורך לקיום הדדי, לשלום בין יהודים לנוצרים. הם מנהלים ומתחזקים את בית השלום, את המנזר ואת האתר הארכיאולוגי. מנזר בית השלום צבוע בלבן, ממוקם בו בית תפילה צנוע ועל חלונותיו סמלי מגן דוד, צלב וסהר מוסלמי.

חפירות ארכיאולוגיות באתר חשפו כנסייה ביזנטית בתבנית בזיליקה, רצפות פסיפס מפוארות, מקווה לטבילה ורחצה, אגן טבילה בצורת צלב, פסיפס עם כתובת יוונית: "בשם האב הבן ורוח הקודש, יפה היא עירם של הנוצרים". שרידי כנסייה צלבנית שנבנתה על שרידי כנסייה ביזנטית, שרידי מפעל מים שכלל מנהרות ותעלות, אמות מים שהוליכו את המים ממעין אל עקד ומבאר א-טינה שנמצאים בתחום מנזר השתקנים אל בית מרחץ גדול שנחשף בשלמותו וכולל תקרות מקומרות, חדר אדים ועוד.

באתר ממוקם בית קברות עתיק של העיר אמאוס, בו נחשפו שרידי קברים חצובים בסלע. כמו כן נחשפו שתי מערות קבורה של יהודים שהיו תושבי העיר אמאוס. באחת המערות נתגלו שמונה כוכי קבורה, חרסים מתקופת התלמוד ושתי גלוסקמאות מאבן גיר ועליהם חרוטים סממנים יהודיים.

כנסייה באמאוס

העמוד של עדנה מרקוביץ

פירות קיץ

"שיר השוק" מאת נעמי שמר
איך נשפכים פלגי שכר כאן
ונהרות משקה קולחים
אבטיחים כהר ההר כאן
על יד גבעות התפוחים.

השושנים יפות פי שבע
מאחרי דוכן הפרי
אבל אנחנו מול השפע
כאן יחפים כסנדלרים.

על כן שתה ואכול ושמח בין
היום צעיר אתה מחר תזקין
כן רק היום בזול ומחורתיים
על הסכין, על הסכין.

השוק מחליף צבעים בלי הרף
אבל קבועים בו המחירים
כשהרוכלים יוצאים לטרף
אז אין חוכמות ואין שקרים

אלינו בוא והתהלך פה
במקלך ובסלך
גדול השוק אין איש מולך בו
כולו שלך, כולו שלך

מילים לכבוד הקיץ

טל נה

מדוזה

במיתולוגיה היוונית "מדוזה" הוא שמה של דמות מפלצתית ששיער ראשה הוא נחשים מתפתלים, ומי שהיה מביט בה היה הופך מיד לאבן. פירוש המילה מדוזה ((Meδousα ביוונית הוא "מגינה", "שומרת". אבל כאשר דוברי העברית אומרים "מדוזה" הם בדרך כלל מתכוונים ליצורי ים דמויי מקפא (ג'לי) המסוגלים לצרוב בעזרת תאים בזרועותיהם. באחרונה נדרשו מומחים מתחום

הזואולוגיה לשמותיהן העבריים של המדוזות. הם עמלו ורקחו עבור כינויים מכובדים המשקפים את מאפייניהן, והגישו את הרשימה לוועדת השמות של האקדמיה ללשון העברית. בחודש יוני האחרון פרסמה האקדמיה את רשימת שמות המדוזות הכוללת בעיקר מדוזות המגיעות אל חופי ישראל. ברשימה זו מופיעים כמה שמות יפים וציוריים במיוחד שאפשר למצוא בהם עניין. למשל, שמה של "המדוזה המצויה" חודש והיא כעת בחופנו הוא "כחולת שוליים חלקה" כיוון שהיא מתהדרת בפס כחול ועבה בשוליה. מדוזה אחרת היא ה"מצפנית הנקודה" ששמה ניתן לה בשל גבה המעוטר בפסים בצורת מצפן ובשמונה נקודות כהות. שם סוגי למדי ניתן למדוזה שמעתה תיקרא "ביצת-עין ים-תיכונית", ואין צורך להסביר שהיא נראית פשוט כמו ביצת עין. שמות חינוניים נוספים הם למשל "פרחוני סגולה", "מדוזת כדור תותח", "מדוזת רעמת-אריה" ו"שיטת ארגמנית". שמות מסעירים לב ונפש אלה ודאי מעלים בלב הקוראים תמונות מלבבות של יצורים מרהיבים השוחים ונסחפים במי הים.

קיץ, קיט וקייטנה

קיץ, ודאי הרגשתם, הוא העונה המנוגדת לחורף. כך בעברית מימי המקרא ועד ימינו. אבל במקרא, יש למילה קיץ משמעות נוספת והיא "פירות": "וְאַתֶּם אֹסְפוּ יֵין וְקִיץ וְשֶׁמֶן וְשֶׁמֶן בְּכִלְיֵיכֶם" (ירמיהו מ, י). נהוג לפרש כי מדובר בעיקר בפירות הקיץ ובמיוחד בתאנים. קיץ בעברית היא קיט או קייטא בארמית, ומקור כולן באותה מילה שמית בעלת הגה קדום שבעברית התגלגל ל-צד"י ובארמית ל-טי"ת. כך קרה גם במילים ציפורן בעברית וטופר שמקורה בארמית (גם היא נשאלה ללשונו ומשמשת בה בהוראת 'ציפורן חדה בבעלי

חיים). מאוחר יותר נולדו בעברית מילים חדשות מתוך קִיט השאולה מן הארמית: קִיטָנָה שהיא מקום לבילוי ונופש בקיץ בעיקר לילדים ו-קִיטָנִים שהם הנופשים. המילה הארמית קִיט קיבלה בעברית משמעות ספציפית – מקום לבילוי ונופש בקיץ, כמו בצירופים "עיר קיט" ו-"נווה קיט".

גלידה, טילון, ארטיק, קרטיב, שלגון וקרחון – כולם טעימים ומרעננים, אבל מי זה מי?

גלידה – יש יאמרו שהיא הטעימה ביותר, מכל מקום היא היחידה המופיעה במונחים שאושרו על ידי האקדמיה ללשון העברית, ומשמעה "מאכל מתוק מוקפא על בסיס קצפת". את המילה חידש אליעזר בן יהודה לפי המילה העתיקה גְלִיד שפירושה 'קרח', ובדמיון צלילי למילה האיטלקית גֵ'לָטו. אגב, בעברית התקנית יש לומר "גלידה" במלרע (כמו "גבינה"), ולא במלעיל.

שלגון – שלגון הוא גלידה על מקל ('שלגון גלידה') או מאכל קרח על מקל ('שלגון קרח'). אומנם רוב דוברי העברית הוגים "שֶלגון" אבל במילוני העברית נמצא את המילה מנוקדת בחיריק: שֶלגון, כמו נטיות אחרות של המילה שֶלג (שֶלגִי-החורף).

קרחון – רבים מכנים את 'שלגון הקרח' בשם קֶרְחון, אך למילה זו נודעת כבר משמעות אחרת בעברית: גוש קרח גדול הצף על הים.

ארטיק, קרטיב וטילון – במקור היו אלה שמות מסחריים של חברות שייצרו שלגונים בשנות ה-50 של המאה

הקודמת. השם ארטיק הומצא בהשראת המילה arctic (הקוטב הצפוני), והשם קרטיב נוצר מחיבור של המילים 'קר' ו'טיב'. השמות המסחריים הללו חדרו ללשוננו והפכו בה לבני בית קבועים, למילים הציבור אינו קושר אותם עוד לשמות המותגים המקוריים, אלא משתמש בהם כמילים שגרתיות: רבים אומרים ארטיק ומתכוונים

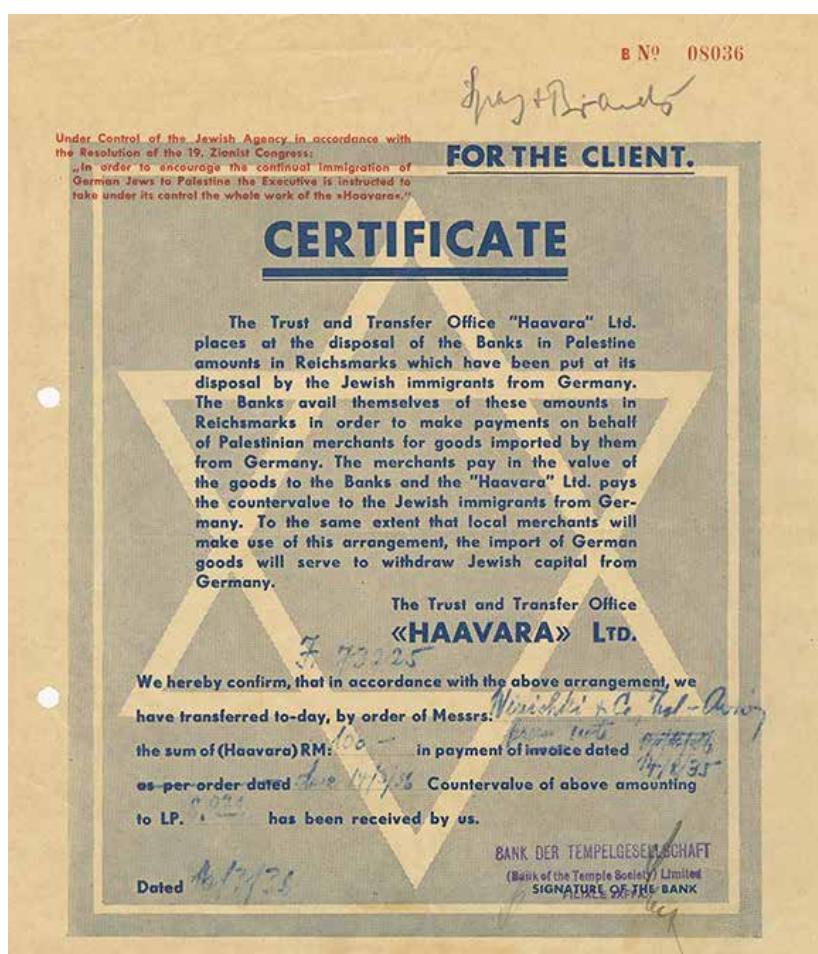
למאכל החלבי 'שלגון גלידה', ואילו בשם קרטיב מכנים את המאכל המתוק 'שלגון קרח'. גם השם טילון נולד בראשיתו כדי לכנות מוצר מסחרי – גלידה בגביע בצורת טיל, אך היום משתמשים בו ככינוי לכל שלגון גלידה בצורה זו.

טל נוה, מלגאית של הארגון, חיפאית, תלמידה לתואר שלישי בחוג ללשון העברית באוניברסיטת חיפה, מלמדת לשון עברית במכללות להוראה בצפון הארץ, אוהבת עברית וגם שפות אחרות, חובבת טבע וטיולים.

מה הועבר ב"הסכם ההעברה"?

רפי סיאנו

בחודש אוגוסט 1933, כחצי שנה אחרי עליית הנאצים לשלטון בגרמניה, נחתם הסכם בין הסוכנות היהודית לבין משרד הכלכלה בממשלת היטלר. הסכם זה זכה לשמות רבים. מקובל לכנותו "הסכם ההעברה". אז כינוהו "הסכם הטרינספר". להסכם זה יש ספחים עד ימינו. הוא היה הבסיס להאשמות על שחוגים ציוניים מסוימים שיתפו פעולה עם הנאצים (כיום לדוגמה חוגים דתיים, ראש העיר לונדון קן ליוינגסטון ואחרים). ביישוב הארץ-ישראלי דאז קמה התנגדות חריפה ביותר מהצד הימני של המפה הפוליטית.

הרקע היה מפגש של אינטרסים: הנאצים רצו להיפטר מהיהודים בגרמניה, התנועה הציונית באמצעות הממסד שלה, הסוכנות היהודית, שאפה לכך שיבואו עולים לארץ ישראל ויבאו אגב כך ממון ורכוש. בצד הארץ-ישראלי היה להתאחדות עולי גרמניה, כלומר לארגון היקים, תפקיד ביצועי מרכזי. הבריטים שמשלו בארץ צידדו בהסכם שכן התירו עלייה של בעלי הון שברשותם לפחות 1000 לירה שטרלינג (15,000 מרקים, היום כ-270,000 ש"ח) כדי להקל על כלכלת הארץ. עולים אלה לא נכללו במכסת היתרי עלייה כלומר נוספו על המכסה וחזקו את היישוב היהודי בארץ-ישראל. הבריטים ראו הזדמנות להעצמת הכלכלה במנדט שלהם כלומר השקעות בארץ והכנסות ממסים.

את הנאצים הניע שיקול נוסף לעידוד "זריקתם" של היהודים מגרמניה. הם ציפו שתמורת מוצריהם שיירכשו גם על ידי מדינות אחרות יזכו במטבע חוץ, אגב תקווה שנכזבה בהמשך. הם קיוו לשבור את החרם של "יהדות העולם" שכביכול איים על גרמניה. הרי הנאצים האמינו בתעמולה של עצמם, לפיה "יהדות העולם" שולטת בעולם ומתמרנת בסיוע החרמות. בקרב יהדות גרמניה התפתח ויכוח בין חברי התנועה הציונית (כ-30,000 חברים) לבין "האגודה המרכזית של גרמנים בני הדת היהודית" (Central Verein deutscher Staatsbürger Jüdischen Glaubens) וזא. הנציגות העיקרית והמרכזית של יהודי גרמניה (כ-300,000 חברים). רוב היהודים עדיין האמינו שמדובר ברוע זמני, שיחלוף. הוויכוח הזה

תם בשנת 1935 עם התקנת חוקי הגזע (חוקי נירנברג) ושליטת אזרחותם של היהודים הגרמנים. אז התברר שנגמר כל סיכוי לדו-קיום בין יהודי גרמניה לבין הממסד הנאצי. יהודים מחוץ לגרמניה תחת הנהגת יהדות אמריקה הטילו חרם על מוצרים גרמנים. גם התנועה הציונית ראתה בחרם דרך לגיטימית למאבק בנאצים. אולם היהודים הגרמנים ראו ב"הסכם העברה" אפשרות להציל לפחות חלק מרכושם לפני שהמשטר הנאצי ינשלם לגמרי מנכסיהם. ראו בכך גם הזדמנות לצאת ולבנות חיים חדשים בפלשתינה-א"י. בניגוד ליהודי התפוצות האחרות, שדגלו בסנקציות ובחרם נגד המשטר הנאצי, חפשו יהודי גרמניה דרך להסתדר עם המצב וראו בהסכם את אחת הדרכים שנפתחו בפניהם. לעומתם טען המחנה הרביזיוניסטי (מחנה הימין האופוזיציוני בתנועה הציונית) בהנהגת זאב ז'בוטינסקי שכל הסכם עם הנאצים פסול. הרביזיוניסטים שחיו בתוך גרמניה לא דגלו במדיניות התנועה העולמית שלהם והיו פייסנים בהרבה.

ההסכם כלל למעשה מספר הסכמים. הראשון היה ביוזמה פרטית של איש עסקים יהודי-גרמני בשם סם כהן בעל חברת "הנוטע" שעסק בייצוא הדריים. במסגרת ההסכם נרכש ציוד (מכונות, ציוד חקלאי) בכספים של אלה שרצו לעלות ארצה. הציוד והמכונות נשלחו ארצה ותמורתם הכספית הוחזרה והועמדה לרשות העולים. הקונסול הגרמני בירושלים באותם הימים, היינריך וולף, תמך ביוזמת כהן וציין בדיווחיו לברלין את יתרונות ההתקשרות. ב-28 באוגוסט 1933 נחתם ההסכם הסופי. מנהיגים ציונים-גרמנים כמו קורט בלומנפלד וחיים ארלוזורוב, כולם בעלי קשרים בצמרת הממשל הגרמני, נהלו את המשא ומתן בברלין.

יומיים אחרי שובו מברלין, בערב 16.6.1933 נרצח חיים ארלוזורוב כשטייל עם אשתו סימה על חוף הים של תל אביב. הרוצחים לא נמצאו אך חשש כבד פילג את היישוב היהודי. הועלה החשד שרוצחיו באו מקרב הרביזיוניסטים כעונש ונקם על המשא ומתן שניהל עם הנאצים. הוויכוח סביב הרצח הביא את היישוב היהודי בארץ-ישראל אל סף מלחמת אחים. תעלומת הירצחו וזהות רוצחיו לא נפענחה באורח מוחלט עד היום. באיחור של 52 שנים, בשנת 1985, הקים ראש הממשלה מנחם בגין ועדת חקירה שתפקידה הייתה ללבן את הסוגיה ובמידת האפשר לנקות את הרוויזיוניסטים מהחשד. אך מרחק הזמן היה כבר גדול מידי מכדי לקבוע הלכה משפטית חד-משמעית. למרות זאת, רבים מאזרחי ישראל רואים ברצח חיים ארלוזורוב את הרצח הפוליטי הראשון בעל השלכות מרחיקות לכת.

מכל מקום, הציוד הגרמני שהגיע ארצה בעקבות אותו הסכם שימש לייסודם של מפעלים ועסקים או נמכר לתעשיינים ולחקלאים והעולים מגרמניה שהשקיעו שם את כספם ברכישתו קיבל כאן בארץ את ממונם אחרי ניכוי מס, תשלום עמלות והוצאות למיניהם. ב-1935 נטלה הסוכנות היהודית את ניהול התהליך לידיה. בראש הפרויקט הועמד זיגפריד הופין ממנהלי בנק אנגלו-פלשתינה (מאוחר יותר הפך לבנק לאומי לישראל). תהליך ההעברה (הטרנספר) היה מסובך ומלא מכשולים בירוקראטים, עד כדי כך שהיה צורך ביועצים ובמתמחים מיוחדים לתחום.

הסכמי ההעברה היו לעזר לכ-50,000 עולי גרמניה, בני "העלייה החמישית". עם פרוץ מלחמת העולם השנייה באה העסקה אל קיצה. על גרמניה הוטל סגר מצד בריטניה. ערכו המשוער של הרכוש שהועבר מגרמניה לארץ-ישראל בשנים 1933 עד 1939 נאמד ב-140,000,000 (מאה-ארבעים מיליון) מרקים גרמניים (רייכסמרק) של אז. חלק מהכספים נשארו אי-שם בדרך כי בעליהם לא הגיעו ארצה.

ספרים רבותי ספרים

לעולם אל תיתן לי ללכת - קאזואו אישיגורו

רעיה טילינגר

"שמי קתי ה'. אני בת שלושים ואחת ואני סועדת כבר יותר מאחת עשרה שנה...אני יודעת בהחלט שמרוצים מעבודתי, ובסך הכול גם אני בעצמי מרוצה...התורמים שלי נטו תמיד לעשות מעבר לציפיות. תקופות ההחלמה שלהם היו מרשימות..."

פתיחה מבלבלת במקצת כי המושגים לא ממש ברורים. הגיבורה היא אחות? רופאה? מדוע היא נקראת 'סועדת'? מה רע בשמות המקצועות שאנחנו מכירים? מי הם ה'תורמים' שלה? מדוע אין לה שם משפחה רק ה' ? אין הסבר. הסיפור מתרכז במהרה בחייהם של ילדים בפנימייה אנגלית בשם הלשם, בסוף שנות התשעים של המאה העשרים, ואת אומרת לעצמך: בספר הזה כבר הייתי. מה ראה הסופר היפני

קאזואו אישיגורו, זוכה פרס נובל, שחי באנגליה, לחזור לנושא שכול כך הרבה נכתב עליו?

עוד כמה תהיות עולות במהלך הקריאה: איפה ההורים של הילדים החיים בפנימייה? מדוע אינם מבקרים את ילדיהם או מדוע אין הילדים יוצאים לחופש בביתם? למה אינם יוצאים מן הפנימייה אפילו לטיול קצר של הכרות עם הסביבה הקרובה? איך אף אחד מהם אינו מנסה להתגנב אל היער הקרוב לפנימייה שמהלכת שמועה כי פעם נמצאה בו גופת ילד כרותת איברים, עניין העשוי להיות מפחיד ומושך עבור ילדים שנמשכים למקומות מפחידים? מדוע אנשים מן החוץ כמעט ואינם נכנסים לפנימייה ופרט ל'משגיחים' הקבועים אין הילדים פוגשים איש מהעולם שמחוץ לפנימייה? מאיזו סיבה הם עוברים בדיקות רפואיות חודשיות? השאלות הולכות ומצטברות ואין מענה. הסופר מתאר בדקדקנות את שגרת היומיום בהלשם: לימודים, תחרויות ספורט, חבורות מתקבצות ונפרדות, חברויות נרקמות, זוגות מתחברים. שוק סחר חליפין מתקיים מספר פעמים בשנה. הילדים יכולים לרכוש בו תמורת אסימונים שקיבלו בעבור 'יצירות' שיצרו חפצים פעוטים שהורשו להחזיק בארגז פרטי. מדוע אין להם חפצים פרטיים משלהם?

התהיות הולכות ומתגברות כשמתברר היחס המתירני ליחסי מין בין הילדים בגיל ההתבגרות. יש מעט רמז לתשובה כלשהי כשאחת ה'משגיחות', שאכן לא נשארה זמן רב בתפקידה, אומרת להם: 'אף אחד מכם לא ייסע לאמריקה. אף אחד מכם לא יהיה כוכב קולנוע ואף אחד מכם לא יעבוד בסופרמרקט.' מדוע? יש כאן רמז אבל אישיגורו אינו מפתח אותו ומתרכז בתיאור מערכת היחסים לאורך השנים בין קתי ה' המספרת ושני חבריה לפנימייה טומי ורות.

עם סיום הלימודים בהלשם מועברים הבוגרים למעין חווה, שם הם רוכשים מיומנויות בסיסיות לחיים כמו נהיגה, הכרות מבוקרת עם חבלי ארץ באנגליה וידע מאוד חלקי על החיים מחוץ לפנימייה. לאט

לאט ולקראת סופו של הספר מתקרבת התעלומה לפתרון. (אני מקווה שאיני עושה כאן ספוילר), כול הילדים שגודלו בהלשם הם תוצר של שיבוט ונועדו להיות חלקי חילוף לאנשים "האמיתיים" מהם שובטו. המושגים של 'סועד' ו'תורם' מתבהרים והפרשנות מעוררת צמרמורת והרבה מאוד שאלות מעבר לשאלה הגדולה עד היכן מותר למין האנושי להשתמש ביכולותיו המדעיות? הכול מותר?

האם האנשים המשובטים הם אנשים כמונו? יש להם רגשות כמו לאנשים הרגילים? תקוות? אהבות? (את יכולת ההולדה לקחו מהם כשיבטו אותם.) אם יש להם כול מה שיש לאנשים 'רגילים' מדוע אינם מתקוממים כשנודע להם בבגרותם בבירור מהו ייעודם ומה תכלית חייהם? מדוע הם משלימים עם גורלם?

קתי ה. אומרת: 'אני יודעת בהחלט שמרוצים מעבודתי'. העבודה היא ליווי 'תורמים' ששרדו את תרומת אבריהם. בשלב הבא תהיה גם היא ל'תורמת'

ומישהו יסעד אותה אל מותה. אם גורלם של המשובטים ידוע מראש מדוע הושקע מאמץ גדול כדי לגדל אותם בתנאים פסיים טובים ומדוע הדגישו לימודי ספרות ואמנות? מה פשר שמו של הספר? והתמונה הנהדרת על העטיפה? אישיגורו אינו מפסיק להפתיע וכול התפתחות בעלילה מעלה עוד ועוד שאלות על טיבו של העולם העתידי הנסמך כול כך על הידע המדעי העצום שצברה האנושות, האם מה שמותר ואסור היום יהיה מותר ואסור בעתיד? מה שאינו מוסרי היום יהיה נורמטיבי בעולם העתידי? ואחרי כול מה שכתבתי ושאלתי זהו רומן נפלא, מרתק, מלא חמלה ועצב. חזון דיסטופי מעורר חשיבה ושאלות קשות. סיימתי לקרוא וחזרתי מיד לתחילת הספר ולכול השאלות והתהיות. ומילה אחרונה על אקטואליה: מגפת הקורונה שאנו מצויים בעיצומה מעלה הרהור ברוחו של הספר: אם היו משובטים כאלה במציאות האם היה נמצא מהר יותר חיסון לקורונה?

מדור חדש: התחביב שלי

המערכת מזמינה את חברות וחברי הקהילה לשתף את קוראנו בתחביב האהוב עליהם.

תאור התחביב וצילומים ניתן לשלוח בקובץ word אל

איילת טל: ayelet@beit-horim.org.il

התחביב של חיים ישראלי: בישול

הודו לה כי טוב - מתכון קליל מהודו הרחוקה:
חיבתם של היהודים להחמיץ מלפפונים (ולפעמים גם פנים), לכבוש בשר דגים (ואת יצרים), להכין ריבות לא פסח גם על משפחתי. נזכרתי בסיפור שאמי הייתה מספרת בכל הזדמנות על "ריבת התפוחים" של חיים הילד שהיה שמנמן (כן, זה לא השתנה) וגרגרן לא קטן שכשחזר מהגן וראה את הריבה האדומה החמימה שלח אצבע ארוכה מיועדת לליקוק הנוזל המתוק שעדיין לא הקריש.

מה רבה הייתה ההפתעה כשהבין שריבה זה לא. טעמים מתוק, חמוץ, חרפרף, משמשים במטבל הזה בערבוביה. היהודים מתים עליו ומשדכים אותו למאכלי עוף וכבש, או סתם יחד עם לחם חם וגבינה. הכנתי את ריבת התפוחים הזו, צ'אטני בהודית מצויה, בהתאמה לחיך היקי ומכיוון שהשעה היא שעת בידוד והתפנו לנו כמה שעות פנאי, ממליץ מאד לנסות את המתכון. מעט מוצרים, מהיר הכנה וטעים טעים טעים. המוצרים:

4 תפוחי סבתא סמית (הירוקים חמצמצים) קלופים וחתוכים לקוביות

2 בצלים קטנים חתוכים לקוביות

מיץ מלימון אחד וקצת גרידה מקליפתו

1 כוס סוכר חום (אפשר להחליף בלבן)

חצי כוס חומץ תפוחים (אפשר להחליף בחומץ רגיל)

שן שום כתושה

חצי פלפלון צ'ילי ללא זרעים לחריפות מאד מתונה

כפית ג'ינג'ר

כפית מלח

קמח מכל התבלינים או חלקם שאפשר להוסיף אולם לא חובה (מקל קינמון, ציפורן, זרעי אניס, זרעי חרדל) אופן ההכנה:

מבשלים בסיר ללא מכסה כחצי שעה עד שמסמיך כמו שמבשלים ריבה, טועמים ומתקנים תיבול.

לשים בכלי זכוכית מעוקר (ליצוק מים רותחים, לשפוך, לייבש) ולקרר.

התחביב של אילנה זבירין: תפירת בובות

לפני כמה שנים לקחתי קורס ליצירה בעיסת נייר. כיוון שהעיסוק מצא מאוד חן בעיני, התגלגלתי לי והצטרפתי לחוגים שונים. ראיתי כי טוב ורציתי להמשיך במסגרת נעימה ומתאימה. במקרה שמעתי מאחת ממכרותי על פרידה. התברר לי שלפרידה סטודיו בעתלית ובו היא מדריכה לאותו סוג של אומנות. מה מיוחד ביצירה מעיסת נייד? ובכן כמו כל סוג של אמנות הדבר תלוי במי שיוצר, ביכולתו והתמדתו והשפעת המורה שלו. לא אפרט את כל שיטות ואפשרויות העבודה. בגדול, אפשר לחלק את השיטות לעיסוק בעיסה העשויה מגריסת נייר, ולשיטה שבה מדביקים פיסות נייר. החומרים הם אין סופיים. ניירות שונים, דבקים, חוטי מתכת, "בצק" נייר, חרוזים וקישוטים שונים. קרטון, עץ, ומה לא. חלק עובדים לפי דוגמא ומעתיקים אחד לאחד, וחלק – לפי הדמיון. כמובן, שהשילוב בין כל השיטות הוא המצוי. כל אחד לפי כשרונו ודמיונו. יש כמובן היום הרבה אתרים באינטרנט הגורמים להשראה ובראשם אתר ה"pinterest".

לי אין רקע באמנות פלסטית, לבד מהעובדה שתמיד עסקתי באי אלו עבודות יד, ושלמדתי קורסים בהיסטוריה של האמנות ואני פריקית של מוזיאונים בכלל. אצל פרידה. לפחות בהתחלה, היה משטר: פרידה "גורסת" כל מה שלא טוב מבחינת הפרופורציה.. לא תמיד התאים לי. אבל נפשנו נקשרה זו בזו. לפרידה אישיות חמה, מכילה, מחבקת, איכפתית. במשך הזמן למדה להכיר אותי. אצלי הסרגל בנוי אחרת, והידיים, מה לעשות, לפעמים כמו פיקאסו, רק בפחות כישרון. ומה המיוחד בסטודיו בעתלית: שני דברים. קודם כל מה שיש בו. זה מחסן אין סופי של חומרים וכלים.

אבל הדבר השני, והכי חשוב הוא מי שנמצא בסטודיו. הסטודיו פתוח למשתמשות פעם בשבוע להרבה שעות. זה לא שיעור, אלא סדנא בה אפשר לקבל עזרה והנחייה. מה שחשוב זו החבורה. מלבד פרידה יש את ביאה, זו שיודעת לפתור כל בעיה הנדסית. וישנה שריתה, ההשראה לכל האמנות. מינה שמתמידה ללא הפסקה. ואז הנספחות: אחותה של.. המחוננת של.. השכנה של.. ואני- שהגעתי רק בהמלצה, ונראה לי שערכו לי ללא ספק מבחן כניסה לפני 7 שנים. אה, וכן, רוב במשתתפות דוברות ספרדית, כל אחת בניב שונה. גילוי נאות: אני מבינה לא רע, והודעתי מההתחלה שיזהרו! אז לבד מההשראה ההדדית, העידוד הכללי והאווירה הטובה יש לנו יום שלם של כייף.

הגדרנו מזמן שזה חוג של "לשכוח מהצרות והבעיות". חלק מהמינהגים זה להיות נחמד. להביא אוכל לצהריים מהבית ואז ב-1230 ביאה מתחילה להכין סלט ירקות גדול (ובשביל אילנה בלי בצל, בבקשה!!), כל אחת פותחת את קופסתה, חולקים בכל, מחממים בתנור או במיקרוגל, יש מקרר לעודפים, ואם יחסר אז

יש סופר קרוב. אוכלים מסביב לשולחן העבודה הגדול, מזיזים את החומרים והכל שמח. לאחרונה החלטנו לתרום מעט לשימור כדור הארץ והפסקנו להשתמש בכלים חד פעמיים. תמיד רבים למי הזכות היום לרחוץ את הכלים. כלל ברזל: מותר ואפשר לדבר על הכל. שיחת בנות וגם פוליטיקה, אבל מה שיוצא מהסטודיו זה רק עבודות ולא רכילות. לצערי אני לא מגיעה כל שבוע כמו הרוב. אבל אחרי כל יום כזה בעתלית בסטודיו, אני חוזרת עייפה, מלוכלכת, בבגדי עבודה של "פסל מקצועי" ומאושרת. ולאחר שאחרי שבועות רבים של עבודה גם יוצא משהו שאני מרוצה ממנו- דיני. הרי לכם תמונה אחת של דרקון - עבודה שלי מלפני שנים אותה תרמתי למחלקה הסייעודית בפסגת חן. כשתגמר הקורונה אפשר יהיה לראות...

סיפורים מהפיליפינים בימי קורונה

אילנה זבירין

שבועיים – זו תקופה קצרה לשהייה במדינה גדולה כמו הפיליפינים. שהינו שם גם בצל התפשטות וירוס הקורונה בעולם. בפיליפינים זה לא הורגש והטיול שלנו היה חגיגה אמיתית של טעמים וצבעים. החוויות שלי הן תמיד אישיות ולא המלצת תיירים רגילה.

מנילה היא עיר צפופה ומלאה בכלי-רכב שונים ומשונים: ג'יפונים, מכוניות פרטיות שונות, אופנועים, תלת אופן, משאיות קטנות וגדולות, ואפילו עגלות רתומות לסוסים. למרות שיש מספר נתיבים נראה שכולם תקועים.

ביום הראשון התברר שנסענו שעות למרחק קילומטרים ספורים. ביום השני הוכנה לנו הפתעה: שוטר פרטי!! קיבלנו לרשותנו שוטר אמיתי עם אופנוע ענק, תלבושת מרהיבה ועושה רושם. השוטר הזה נסע לפני אוטובוס התיירים שלנו ופינה לנו את הדרך. בשעת הצורך, סגר למעננו את נתיב התנועה הנגדי, כלומר נסענו בהנחייתו נגד התנועה, כשכל כלי הרכב הוסטו לשוליים. ממש שיירת מכובדים. החברים למסע התלוצצו שלו שמעו על כך עשירי ישראל ובעלי ההשפעה, היו עושים כך גם בתל אביב. אלוהים שישמור!! והרי האיש שלנו ממנילה לפניכם בכל הדור:

מה הם ג'יפונים?

כמעט ולא ראינו אוטובוסים בפיליפינים. ג'יפון הוא כלי התחבורה הציבורי העיקרי. האמריקאים השאירו בפיליפינים, לאחר מלחמת העולם השנייה, הרבה ג'יפים צבאיים. כלי רכב אלו שופצו ונוספו להם מרכבים. כך הפכו למעין טנדרים

שמשמשים את הכלל. כלי רכב אלו נעים בהמוניהם בכבישים, גם בפרפריה, וזו שיטת הנסיעה המקובלת. יש קווים שונים, הידועים לתושבים. ברכב יש כ-8 מקומות ישיבה (למערביים שכמונו) אבל כ-20 מקומות ישיבה למקומיים. הנוסעים ישובים כמו בטיוליות שהיו בישראל בזמן שהיינו בתנועות הנוער, כלומר אחד מול השני בחיכוך ברכיים, בצפיפות. כלי הרכב צבועים בצבעוניות ובדמיון. מטופחים למשעי ונקיים. על חלקם הגדול מוטבעות סיסמאות דתיות, שכן הפיליפינים הם עם

קתולי אדוק באמונתו. הנסיעה כרוכה בתשלום, לפי מרחק הנסיעה. הנהג מחזיק את שטרות הכסף בין אצבעות ידו השמאלית, כשהוא נוהג בדרך כלל ביד ימין בלבד, בשיטה הפיליפינית הידועה: מחיר שונה לכל נוסע, וכך בין אצבע לבוהן מרחק מסוים, בין קמיצה לזרת מרחק שונה ומחיר שונה. ממילא זוחלים לאט... ויש גם גיבוש משפחתי בזמן נסיעה....

"כלי רכב" אחר, מיוחד לכפר מסוים

שבתיו מצויים לאורכה של מסילת ברזל ישנה שאינה בשימוש. אין צורך להכביר במילים: הנוער המקומי בנה את המרכבים ומסיע אותם בעזרת כוח השרירים מרחק של כמה דקות לאורכו של הכפר, ועל הפסים הישנים. בנסיעה זו ראינו את בתי הכפר, חנויות, ילדים שרצו אחרינו זקנים שברכו אותנו בשלום. הפיליפינים משופעים במים ובנהרות, והרי ידוע שהנהרות משמשים ככלי תעבורה מקובל וכן כאמצעי להעברת סחורות. שטנו בקאנו, שניים שניים, עם קסדות על הראש וחגורות הצלה, (כלל שחל רק על תיירים, כמובן). שטנו במעין "סירת תענוגות" מקומית, שכן קיבלנו עליה ארוחת צהריים, ותזמורת קטנה שליוותה אותנו במהלך השייט. בסירות שלידינו היה הבידור מורכב מלהקת רקדנים מקומית. אפשר היה לעבור בעזרת גשרון ואנשי הצוות מסירה לסירה, ולהנות מהריקודים והמוסיקה. שטנו בסירה שמצויה בכל הפיליפינים בווריאציות שונות, והינה דומה לקטאמארן,

ולה שני מייצבים בצדדיה ליציבות. האמינו לי, כששטנו בין האיים ליד אל נידו, יום שלם בים, בין איים קטנטנים, מסולעים ולא מיושבים, ובסופו של יום עברה עלינו סערה, רוח וגשם זלעפות, חשבתי כמה טוב שהסירה בנויה כך. (ראה צילום בעמוד הבא) כלי רכב אחר: רפסודה (גילוי נאות: אני לא בין האמיצים, תודה למי ששלח לי את התמונה..)

ומשהו מיוחד אחר: בפיליפינים נהוגים וחביבים עדיין קרבות תרנגולים, מה שכבר מזמן אסור כמעט בשאר העולם. אי לכן רואים הרבה חוות לגידול תרנגולי קרב. תרנגולים אלו נראים ענקיים וצבעוניים להפליא. חבל

שבכל קרב יפצע אחד מהם למוות.

ומשהו בעניין זיכרון העבר: בפיליפינים נהרגו חיילים אמריקניים רבים בזמן מלחמת העולם השנייה. בכל האזור היו קרבות מרים. בבית הקברות במנילה קבורים קרוב ל 200.000 חיילים ביניהם גם יהודים. האתר מאוד מרשים בגודל, באחידות, במוזיאון הקטן שלידו, בפסיפסים הענקיים שעליהם מתוארים הקרבות המרים. לא ידעתי שזו העיר שמאד הופצה עד כדי שנהרסה כמעט כליל. האמריקניים נערכים בפיליפינים, וכפי הנראה גם משפיעים מאוד על הכלכלה והפוליטיקה. הרבה חומר למחשבה.

והערה למחשבה בעניין העובדים הזרים שאצלנו: לפני נסיעתי לפיליפינים הכרתי מעט עובדים זרים, ביניהם גם

פיליפינים. מצד אחד נוכחתי לדעת שתנאי החיים אצלם בבית, התעסוקה, המשפחה, הרכוש, השכר, תנאי הביטוח הרפואי, האוכל אינם דומים כלל למה שנהוג אצלנו. ברור שבישראל הם מקבלים תנאים נהדרים!! מצד שני - לאור הגישה השונה כלפיהם כאן בארץ, גישה המפלה אותם מול הנהוג אצלנו, אולי צריך לשקול כל פעם מחדש מה האנשים האלו עושים עבורנו, עבור חולינו וזקננו...

בתי הורים

נפרדים מאריאלה

אריאלה יקרה,

"מתהפכת לי הבטן", זו התחושה שיש לי מאז שמעתי לראשונה על כוונתך לסיים את תפקידך. כאשר הגיעה ההודעה הרשמית על כך, פתאום הבנתי שזה מוחשי, זה קורה, מרגיש שהקרקע נשמטת תחת רגליי. אבי ז"ל ואמי תבדל"א היו בין דיירי הראשונים של בית פסגת חן ובשל כך אנו מכירים זה את זה שנים רבות. היכרות רבת שנים זו נתנה לי הזדמנות להיווכח ביכולותיך הרבות בניהול ביד רמה של בית פסגת חן, היחס האישי שלך לכל דייר ודייר, תוך הושטת יד תומכת. חותמך האישי נראה בכל פינה, בעזרת צוות העובדים המסור על כל דרגיו והרוח השורה על כולם.

בנימה אישית הרשי לי לומר שתמיד חשנו כולנו את התמיכה וההקשבה שלך עבורנו כמשפחה, עוגן איתן ו"רשת ביטחון" (ציטוט של אבא ז"ל) גם בעת מחלתו הקשה של אבא ז"ל ולאחר פטירתו, היד המושטת לכל עזרה, גם בהחלפת הדירה לאמא תוך זמן קצר. תמיד ידענו שאת שם ושניתן לפנות אלייך בכל נושא. תמיד הרגשנו שפסגת חן היא בית והבחירה של ההורים לגור שם רק התעצמה בזכותך ובזכות הצוות המוסר וגרמה לנו כבני משפחה תחושה נפלאה שהנה ההורים גרים בפסגת חן ואנחנו יכולים להיות לגמרי שקטים, היה לנו ביטחון שהם בידיים טובות.

מזה 3 שנים אמא שוהה במחלקה הסייעודית ואני שם לצידה, מכירה את הקשיים ורואה אותם ויודעת שאת הכתובת עבורי גם בנושאים שוליים כמו שמיכה חמה או טיפול בציפורניים – יודעת שדלתך תמיד פתוחה. מאז החלה תוקפת הקורונה אני לא יכולה לבקר ולראות את אמא בסביבתה במחלקה כמו שהייתי רוצה, אך מאידך יכולה להיות גאה בצוות שבראשותך בעובדה שהבית נשאר נקי מקורונה ומקווה שכך גם יישאר. לנו כבני משפחה נשאר להביט לאחור על תקופה נהדרת שהייתה וכולנו תקווה שתשמר לטובת כל דיירי הבית. כמילת פרידה עם פרישתך לגמלאות הרשי לי לאחל: הגיע הזמן לעשות לעצמך ולבני ביתך, ליהנות יחד ולנצל את הזמן בכל שתבחרי בבריאות טובה. גלי עולם שלם של אפשרויות ותנצלי את הרגעים היפים עד תומם.

מלב אל לב, חיבוק ענק

רותי כתר בשם כל בני המשפחה

הערת עורך הקהילתון:

מכתבה האישי של רותי כתר ומשפחתה לאריאלה חורב מנהלת פסגת חן הפורשת לגמלאות, מבטאת גם את תחושתו והוקרתו של דירקטוריון "פסגות כרמל" (מיסודו של ארגון עולי מרכז אירופה) כלפי אריאלה חורב. אנו גאים בה ובמלאכתה כל השנים ומאחלים לה עתיד גמלאות פורח ומהנה בקרב משפחתה, בעלה בן זוגה, ילדיה ונכדיה והידידים הרבים המקיפים אותה ואת עולמה.

מיכה לימור

דיוור מושלם
שירותי דיוור מוגן בביתך

נעים להכיר:

"דיוור מושלם" **שירותי דיוור מוגן עד הבית!**

אנו שמחים להזמין לשמוע ולהתרשם
(קפה ויחס חם - עלינו!)

"דיוור מושלם" - הישארו בביתכם הפרטי וקבלו שירותים עד הבית!

תכנית המאפשרת בחירת שירותים איכותיים מסל רחב ומגוון,
בהתאמה אישית, החל מ-200 ש"ח דמי מנוי לחודש.

בין השירותים:

ארוחות טריות מדי יום, כביסה, ניקיון, שירותי רפואת חירום וביטחון, תיקונים, תמיכה, השגחה ועוד

הכל עד פתח הבית

השתתפות בחוגים, בטיולים, בהרצאות, בברכה ובחדר כושר

הכל בבתי הדיוור המוגן ובמרכז הקהילתי של הארגון

התכנית הושקה לפני 6 שנים ע"י "פסגות כרמל", ארגון עולי מרכז אירופה, בעל רשת בתי דיוור מוגן בחיפה, ומאז היא זוכה להתעניינות רבה ולהידים חיוביים בקרב הציבור ובאמצעי התקשורת.

הנכם מוזמנים ליצור קשר עם דנה

ולקבוע פגישה בה תשמעו ותכירו

את השירות הייחודי

04-8119445

בפנייתכם אלינו אנא ציינו "דיוור מושלם"

הצטרפו לחברים שכבר נהנים מהשירות!

פסגות כרמל, ארגון עולי מרכז אירופה - בעל רשת בתי דיוור מוגן בחיפה ובצפון:
"ראשוני הכרמל" (מאפו) | "פסגת אחוזה" | "פסגת-חן" | "רעות" התישבי | "רעות" קרית ביאליק

משולחן הקהילה

בתשבע וייס, מנהלת הקהילה

חברים וחברות יקרים,

לאחר תקופה ארוכה בה עקב אילוצי ימי הקורונה הקהילתון הועבר אליכם דרך התקשורת הדיגיטלית (דואר אלקטרוני), מרגש ומשמח לפנות אליכם הפעם מעל הדף המודפס.

בתקופת הסגר הפעילות השתנתה באופן דרמטי. הרחבנו את הקשר עם החברים והחברות באמצעות הדואר האלקטרוני ושיחות טלפוניות. שלחנו מתנדבים שסייעו בהבאת תרופות וקניות. נתנו מענה לפניות ולצורך באופן קשבת. הקהילתון הופק במהדורה מיוחדת דיגיטלית והועבר במספר קבצים בדואר אלקטרוני.

מהמשובים החמים שלכם הורגש שהפעילות הזו תרמה רבות ברמה המעשית, הרגשית וברמת חיזוק הרגשת השייכות לארגון.

בעת כתיבת שורות אלה כבר מותר לצאת מהבית. במרכז הקהילתי חזרנו להפעיל חוגים ופעילות קהילה, בהתאמה ושמירה על ההנחיות ותוך גמישות להתאמה מהירה לשינויים נדרשים. בימים אלו נפתחה **סדנת תשבצי היגיון**. לאור ההצלחה וההנאה הרבה של המשתתפים, תיפתח בספטמבר סדנא נוספת (פרטים בעמוד 39).

עם זאת, הקורונה עדיין כאן ואנו מתאימים את הפעילות למציאות החדשה. רבים מצמצמים את היציאה רק להכרחי ביותר. לכן, אנו מרחיבים את הפעילות במדיה הדיגיטלית. אנו מציעים דרך הדואר האלקטרוני פעילות תרבות מגוונת שניתן לצפות בה דרך האינטרנט במחשב או בטלפון הנייד: הרצאות, קונצרטים, פעילות גופנית וספורט וירטואליים במקומות מעניינים.

אנו מפתחים פעילות דרך **תוכנת זום**. היתרון בזום הוא שניתן לראות את המשתתפים האחרים ולשוחח אונליין עם המרצה או המורה. באופן הזה יש יותר הרגשה של מפגש רגיל. אתם מוזמנים להשתתף באמצעות הזום **לחוג יוגה על כיסא** שכבר פועל ולסדרת **הרצאות** בנושא סופרים ומשוררים עבריים. וזו רק ההתחלה... **נשמח לסייע** לכם טלפונית בהתקנת התוכנה ובהדרכה לגבי אופן השימוש בזום. ציינו בקשתכם בטופס ההרשמה לפעילות זום הנשלחת אליכם בדואר אלקטרוני.

בעמודים הבאים תמצאו מחוויותיהם של חברים חברות בתקופת הסגר, אותם הם משתפים עמכם. מתגלה כאן עושר בפעילות, כישרונות חבויים שיתכן וצצו דווקא בתקופה זו וחשיבה חיובית. בטוחני שכל אלו עזרו ועדיין עוזרים בהתמודדות עם קשיי התקופה

בעמוד הבא תמצאו מידע והזמנה להצטרף לפרויקט חדש בשיתוף עם ארגון רוטרי, מועדון רוטרי מוריה השייך לארגון רוטרי. הפרויקט מציע קשר אישי עם מתנדב מרוטרי.

נשמח להצעות ותגובות. פניות לבתשבע וייס:

דואר אלקטרוני: batsheva@beit-horim.org.il, פקס: 04-8346987, טלפון: 04-8258989

עבורכם, החברים בארגון פסגות כרמל, פרויקט חדש המותאם לתקופת הקורונה:

"תן חיוך" **שיתוף פעולה בין ארגון פסגות כרמל למועדון רוטרי מוריה**

במסגרת זו, יוצר קשר שוטף בין חבר ארגון המעוניין בכך למתנדב ממועדון רוטרי מוריה. המתנדב יוכל לשמש כאוזן קשבת ודמות תומכת. בנוסף יוכל לסייע מניסיונו וכישוריו בפתרון בעיות שוטפות העולות בחיי היום יום, למשל, בעיות מול גופים כמו עירייה, ביטוח לאומי, חברות סלולר, סיוע בתפעול טלפון נייד ומחשב.

הקשר יכול להיות קשר של ביקורים בביתך או טלפוני, לפי העדפתך.
מספר המשתתפים מוגבל.

על ארגון רוטרי:

רוטרי הוא ארגון עולמי, רב תרבותי, פלורליסטי א-פוליטי ללא הבדל דת, לאום, גזע ומין, של אנשי עסקים, בעלי מקצועות חופשיים, מנהלים עצמאיים ושכירים-המאוגדים במועדונים חברתיים, הפועלים לטיפוח קשרים מקצועיים על רקע עיסוקיהם, למעורבות אקטיבית בחיי הקהילה המקומית ולקידום פרויקטים הומניטאריים התנדבותיים בקהילות בעולם.

חברי רוטרי הינם בעלי מקצוע, מנהלים, אנשי עסקים, מנהיגים מובילים התורמים מניסיונם וכספם במטרה להיטיב עם קהילות מקומיות בכמאתיים מדינות בעולם.

**המעוניינים בקשר שוטף עם מתנדב רוטרי,
נא לפנות לארגון פסגות כרמל, לעובדת הסוציאלית
חגית דרור, טלפון: 04-8258989**

חייבים להתאזר... ובאים אלינו, עם המורים הנהדרים והחברה האיכותית

הצטרפו לחוגים במרכז הקהילתי

שעור ניסיון ללא התחייבות

החוגים פועלים בהתאמה להנחיות שמירת מרחק ועטיית מסיכות. מדידת חום ותשאול בריאות בכניסה.

אנגלית למתקדמים - ימי ראשון בשעה 08.45 הרחבת אוצר המילים, שיפור מיומנויות השפה: הבנת הנקרא והשמע, דקדוק ודיבור.
טאי צ'י - ימי שלישי בשעה 11.15 מה הוא הטאי-צ'י? שיטה סינית עתיקה לשיפור בריאות הגוף והנפש באמצעות תנועה קלילה, רכה, איטית וזורמת המתאימה לנשים וגברים בכל גיל.
שיח בגרמנית, על ספרות גרמנית - ימי חמישי בשעה 08.45
התעמלות על כסא - ימי חמישי בשעה 11.15
ידעת הארץ - ימי חמישי בשעה 12.30 ליהנות מטיולים וירטואלים בארץ ישראל, ללמוד על ההיסטוריה, הגיאוגרפיה, המקומות והאנשים.

חוגים נוספים, אליהם ניתן להירשם לרשימת המתנה. נודיעכם כשיתפנה מקום:			
תנ"ך	//	סריגה	// קבוצת שיחה בגרמנית
קרמיקה	//	ציור	

לאור הצלחת הסדנא הראשונה, פתיחת קבוצה נוספת:

סדנת תשבצי היגיון

פתיחה: ספטמבר 2020

3 מפגשים, אחת לשבוע,

במרכז הקהילתי, שד' מוריה 55, חיפה

לימוד בסיסי של עקרונות תשבצי וחידות הגיון "כפל משמעות",

התנסות משותפת בחידות ברמת מתחילים להטמעת העקרונות ותחושת

הצלחה והנאה, טעימה והסבר על דוגמאות מתקדמות. הסדנה תועבר על ידי מלגאי הארגון, ניצן יסעור, בן 24 סטודנט למדעים.

המחיר לחבר ארגון: 40 ש"ח לכל המפגשים, למי שאינו חבר: 50 ש"ח
בכל הפעילויות, מספר המקומות מוגבל.

פרטים נוספים והרשמה – המרכז הקהילתי

ענת, טלפון: 04-8258989

לקט תגובות מחברי הארגון בתקופת הקורונה

תודה מיוחדת לך בתשבע היקרה, על המסירות והנאמנות שאת מגלה כלפי חברי הקהילה בימים אלה ובעצם, גם בימים אחרים. חיזקי ויישר כוחך לעוד שנים רבות. תודה גם לאנשי הצוות הנאמנים ולכל מי שידו בתרומה ובעשייה המבורכת.

יהודית וגדעון מילול

תודה מקרב לב על ההשקעה, האהבה והדאגה. גאים להיות חלק מהקהילה של ארגון עולי מרכז אירופה. ... אוהבת, חיה וינגרטן בן חנן.

תודה על האכפתיות ושמירת הקשר ההדוקה בימים אלה. דינה כבשי

רציתי להביע את הערכתי הרבה לעבודה המבורכת למען הקהילה בימים אלו. כל הכבוד. עוזי מנור

...בהוקרה על כל שאתם עושים ובתודה על השייכות לארגון הנפלא הזה

סמדר ישורון

מה עושים בבית בתקופה זו?

אשר ורד

אני מנצל את שעות הפנאי. בנוסף לטלוויזיה ולאינטרנט, בקריאת ספרים וביניהם כל יום פרקים בתנ"ך. לרבות פרשת השבוע עם פירושים של ספרו של הרב שמואל רבינוביץ "אבני דרך בפרשת השבוע". סיימתי זה עתה לקרוא את ספרו של ניצול השואה יעקב מלצר "המסע של ינקו" מצ'רנוביץ דרך טראנסנסטריה לירושלים 1941-1945. דומה מאד לדרך מרוסיה אותה עברה אשתי המנוחה גיטל-גיזה-ז"ל. עכשו התחלתי לקרוא את סיפרו של מאיר שלו "יונה ונער" - מרתק.

אני מעסיק את עצמי כל יום בפתרונות של סודוקו. בכל העיתונים מופיעים יום יום טבלאות של סודוקו בדרגות קושי שונות וכל אחד יכול לפתור אותם בלי מאמץ מיוחד. כדי לפתור סודוקו לא צריך לדעת מתמטיקה, לא אלגברה, לא לוגריתמים ואפילו לא חשבון פשוט. בסודוקו צריך רק קצת {לא הרבה} שכל והגיון. לכן כל אחד יכול לשחק עם המספרים וליהנות מפתרונם. אני הצלחתי אחרי הרבה

ניסיונות לפתור כל סודוקו הכי קשה וגם הצלחתי לפצח את הקוד של סודוקו שמאפשר לי לפתור בקלות כל סודוקו. לפתור סודוקו זה יותר קל מלפתור תשבצים ולכן אני ממליץ לכולם לנסות.

ניסיון לכתוב סונטה

רותי חשמונאי

למה? להבעות למבטים קר לי שירו לי שיר	ואני מקפצת בין החדרים מחפשת, מוצאת ומאבדת חפצים, מילים וגם פירושם	בקור, בגשם ובברקים הימים עפים חורף 2020 כמו לילה בסיביר אני מוגנת אני מצוידת הכול סביר כפפות מטריות ותנורים עלי שומרים
אני נגיף בן חיל לא התקבלתי בחברה פרצתי לבמה בהפתעה והמצאתי מגפה	פותחת סוגרת דלתות מסתכלת וכותבת בחלונות תובנות וגם רגשות	קצף על פני הים הסוער העצים עומדים הענפים נופלים הכינרת משמחת את התושבים עם מרק ותיונים גם אני אתגבר
אין לי חזון גם לא פיתרון הטלתי צל היקום מתנצל לא מאמין באל	עט, עפרון, מקלדת וטלפון אותי מלווים לי נשמעים עיתונים ומסכים מעצבנים הרחוב שקט הלב מתגעגע	השמש מציצה בין עננים החורף עוד לא עבר הקורונה הגיעה כבר להסתגר בבית אנחנו מצווים אימה ופחד בחוץ כל אחד לחוץ

ימי קורונה העליזים

רותי חשמונאי

עם סלט ירקות וחביתה מטבילין באלכו-ג'ל עשרים פעמים אוכלים בין מסתובבים, יושבים או ישנים	בוקר ערב צוהריים התמזגו לבינתיים * ש-בכול היממות אנו יושבים ומסתובבים. * מה לא נשתנה הפסח הזה מכול האחרים? שבכול היממות אנו אוכלים גם מצות	בית קטן במגפה הנגיף הנבז' הגיף אותי קורו-נא שעון עצר ומעורר כולם יצאו להתאווור * אם לא עכשיו יש מתי ואולי יהיו דברים לעולם *
		
אביב הגיע קורונה בא ***		

זיכרונות מליל הסדר בצל הקורונה

דויד לבושין לוטן

זיכרונות רבים לי מלילות הסדר הלא מעטים אותם זכיתי לחגוג בשנות חיי הלא מעטות. הזיכרונות הראשונים מטכסי ליל הסדר בביתנו בילדותי. בימים שאחרי מלחמת השחרור ותקופת הצנע. שולחן הסדר הארוך שערך ומקושט לכל בני המשפחה ולחברים הלא מעטים אשר רצו והיה ביכולתם לבוא. צוק העיתים ובעיקר המצרכים בהקצבה. "אגירת מצרכים ותלושי המזון" מבעוד מועד והכנת הסעודה על ידי הסבתות אשר ליהטטו במטבח והצליחו להכין מהתרנגולות דלות הבשר אותן ריפדו ומילאו בתערובת אשר עד היום אינן יודעים מה הכילה אך טעמה היה לדעת כולם טוב יותר מבשר העוף. המרק הצח בו צפו לבד מה"קניידלך" חתיכות של חלקי הפנים והגזרונות הממולאים של התרנגולות. המחסור באורז ובתפוחי אדמה והשימוש בתפוחי אדמה מיובשים שטעמם למרות מאמצייהן של הסבתות לא ערב לחיכי, והרי אסור היה להתלונן או לומר על אוכל שאינו טעים, כמו גם חצי הביצה אשר ממילא הייתה קטנה ונידמה היה כי היא ביצת יונים. לפחות לא היה מחסור במלח בו נטבלה הביצה. בתחילת הטכס היה הסבא מזכיר את בני המשפחה אשר לא שרדו את השואה וקורא בשמם (אולי בזכותו מכיר אני בשמם). בהיותי צעיר המשפחה הייתי שואל את הקושיות ושר את ה"מה נשתנה". סבא היה בשלב בו מדובר על ארבעת הבנים אומר עלי כי לפחות אינני "שלא יודע לשאול". בתום הטכס ולאחר שהכלים הודחו והשלחן חזר למידתו הרגילה הייתה אמא רושמת בהגדה שלה את שמות הנוכחים בסדר ואת התפריט. כיום אינני יודע כיצד צלח בידי הורי הן לקיים את הטכס ולארגן את כל ה"תפריט" והן כיצד הצליחו להסב את כל המשתתפים, כעשרים איש בחדר המגורים בביתנו.

את לילות הסדר בעת השרות הצבאי לא העברתי בטכסים חגיגיים במיוחד. הראשון היה אמור להערך ברוב עם בבסיס הקבע ובנוכחות צמרת הצבא אלא שברגע האחרון הוחלט כי הפלוגה בה שירתתי תחליף את חיילי המילואים אשר היו מוצבים בגבול הסורי. לכן כל מוצב חגג את הסדר ב"אור אחרון" ובחופזה וגם

"יין הפטישים" היה "כזית" ליל שימורים היה הלילה. יריתי בחזיר בר שהתקרב למוצב והגיזרה נכנסה לכוננות בשל כך. הברור על ה"תקרית" נערכה רק לאחר שעזבנו את הגיזרה. החקירה בשל כך נמשכה עד לליל הסדר הבא וכך בעת "זכיתי לחגוג" את לילי הסדר הבא בכלא הצבאי, נו טוב חייל למופת לא הייתי...

כאשר נישאתי היו חגיגות ליל הסדר מתחלקות בין בתי הורי ובני המשפחה מצידי לבין החגיגות בבית משפחתה של זוגתי ובני המשפחה מצידה. טכס דומה מנגינות ומינהגים מעט שונים שוב אינני שואל את הקושיות שכן יש צעירים ממני וגם ילדינו כבר משתתפים בסדר, לעת הזאת תפקיד ה"הבן

הרשע" עובר אלי וכאשר ילדינו נישאו והמשפחה התרחבה הייתה לנו "רשימת תורות" היכן יערך הסדר אך מעולם לא היה סדר שחגגנו לבד אם היה זה בביתנו או בביתם של בני המשפחה הקרובים. שיגרת לילות הסדר נשברה רק השנה. נוסף לנו "אורח" לא מצופה ולא רצוי ושמו "קורונה". ערכנו שולחן לפי מיטב מנהגנו מימים אך רק שני מסובין היינו ומרוחקים שני מטר אחד מהשני על המסכות ויתרנו ומול ה"זום" שוב שרתי את ה"מה נשתנה" שיניתי וה"בן הרשע" היה קורונה. שמחה רבה לא שררה בסדר זה אך שינוי נוסף הוספתי בקריאת ה"הגדה" ושרתי "בשנה הבאה בבריאות וללא קורונה".

עם היציאה מהסגר וחזרה הדרגתית לפעילות...

לחידוש הפעילות בחוג לתנ"ך

חנה כץ

אבל חודשיים לא נפגשתי עם מכרים ב"ארבע עיניים"

ומזל שבטלפון מאפשר קשר ורבלי בינתיים.

אבל

אחרי דבריו של "ברסי", אותו אני מעריכה,

קבלתי "רגליים קרות", ולא אבוא לפגישה.

מה לעשות? הבריאות בגילי באמת חשובה,

הן אין לדעת מאין תיפתח הרעה! (הקורונה).

אני אתגעגע לשיעורים גם בקבוצה ה"רזה",

ואשמח להצטרף בזמן הקרוב, במהרה.

31.5.2020

שמחתי מאד לקבל את ההודעה

על חידוש הפעילות במועדון עתה.

חודשיים ישבתי בבית בקביעות,

לכן לא היה לי צורך להצטייד באמצעי זהירות.

ומה הדבר הראשון שבא לי לעשות?

לתפור מסכה, כדי לא להשתמש במסכות חד

פעמיות.

אמנם לא הייתי בסגר חברתי,

כי משפחתי גרה באותו בית איתי.

ראיתי אותם יום ויום ושוחחנו, ממרחק כמובן,

וגם המטפלת שלי הייתה בסביבה כל הזמן.

חוג תנ"ך בימי קורונה

דבר מנהלת המרכז הקהילתי: "סוף דבר:

למרות דבריו של "ברסי", חנה חזרה להשתתף

בחוג התנך ומגיעה בקביעות"

גליון מס' 3 - שנה 37 - אוגוסט 2020 - תש"פ

קהילתון

בעבר "היים אקספרס"

בית הורים בע"מ (חל"צ)
ארגון עולי מרכז אירופה (ע"ר)

ה ל א נ ה

הננו מתכבדים להודיע על כינוס האסיפה הכללית השנתית

של ארגון עולי מרכז אירופה (ע"ר) אשר תתקיים ביום חמישי 24.9.2020 ו' תשרי תשפ"א,
בשעה 10:00. האסיפה תתקיים ב-ZOOM.
נבקשך להודיע האם הנך מתכוון להשתתף באסיפה זו, באמצעות טלפון 04-8119448 או
במייל RONIT@BEIT-HORIM.ORG.IL, עד לתאריך 27.8.2020.

על סדר היום:

1. בחירת יו"ר האסיפה.
2. דו"ח על פעילות הארגון – יו"ר הארגון.
3. דו"ח כספי – יו"ר ועדת כספים.
4. דו"ח ועדת ביקורת.
5. אישור דו"חות כספיים והדו"ח המילולי לשנת 2019.
6. בחירת ועדת ביקורת.
7. מינוי רואה חשבון.
8. שינויים בתקנון.
9. שינוי שם.
10. הקשר עם ארגון יוצאי מרכז אירופה.

א. כל חברי העמותה מוזמנים לצפייה ב-zoom.

ב. ניתן לעיין בדו"חות הכספיים והדו"ח המילולי לשנת 2019, במשרדי הארגון, ברח' מאפו 8, חיפה,
החל מיום א' 6.9.2020 בין השעות 09:00 – 12:00.

בברכה
בני זוסמן, יו"ר
ארגון עולי מרכז אירופה